

IZ DANASNJE STEVILKE:

Govor M. Marinka na zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije. Avstrijski listi in agencija Reuter priznavajo odgovornost belogardističnih izseljencev za incidente na naši severni meji. — Bevin in Bidault hočeta omejiti pariško konferenco na golo formalnost. 7. julij — dan Ljudske vstaje v Srbiji. — Nova tekstilna tovarna v Novem mestu. Gospodarstvo. — Kultura, Zunanja politika. — Dopisi. — Fizkultura.

Ljudska skupščina LR Slovenije je pričela razpravo o predlogu zakona o petletnem planu

Predsednik vlade LR Slovenije M. Marinko utemeljil predlog zakona o petletnem planu

Ljubljana, 7. julija.

Danes popoldne se je Ljudska skupščina LRS sestala k nadaljevanju svojega 1. rednega zasedanja. Ko so ljudski poslanci zasedli svoja mesta, so v dvorano stopili člani vlade LRS e predsednikom Mihom Marinkom na čelu ter ljudska poslanka tov. Edvard Kardelj in tov. Boris Kidrič, ki jih je vsa dvorana pozdravila z navdušenim ploskanjem.

Predsednik Ljudske skupščine tovariš Ferdo Kozak je odprl 4. sejo 1. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Po sprejemu zapisnika 3. seje in odobritvi dopusta nekaterim poslanecem je predsednik prečital poročila skupščinskih odborov o njihovem konstituiranju.

Ker je Prezidijski Ljudski skupščini LRS dostavil Ljudski skupščini v potrditev ukaz o imenovanju tov. Ivana Regenta za ministra za komunalne zadeve LRS in ker je vlada LRS predložila predlog zakona o petletnem planu za razvoj narodnega gospodarstva LRS v letih 1947 do 1951, je Ljudska skupščina zatem sprejela naslednji dnevni red: 1.) potrditev ukaza Prezidijske Ljudske skupščine LRS o imenovanju tov. Ivana Regenta za ministra za komunalne zadeve LRS in 2.) razprava in sklepanje o predlogu zakona o petletnem planu za razvoj narodnega gospodarstva LRS v letih 1947—1951.

Predsednik Ljudske skupščine je prečital ukaz Prezidijske Ljudske skupščine o imenovanju tovariša Ivana Regenta za ministra za komunalne zadeve LRS in predlagal ljudskim poslanecem, da potrdijo ta ukaz. Ljudska skupščina je ukaz soglasno potrdila in s ploskanjem čestitala novotimenovanemu ministru.

Govor M. Marinka

Tovariši in tovarišice, ljudski poslanci!

Vlada stopa pred skupščino z osnutkom republiškega petletnega plana. To je po sprejetju naše republiške ustave najvažnejši osnutek zakona, ki je na prestopu pred to našo skupščino. To je do godček izredne važnosti za gospodarski razvoj in vsesplošni dvig našega ljudstva.

Način, kako prihajamo do sprejemanja našega republiškega plana, je zelo podoben načinu in osnovi, na kateri smo sprejemali našo republiško ustavo, ki po vsem ustreza naši državi ureditvi, kakršna je naša oblast, naši novi družbeni strukturi in gospodarskemu redu. Kakor smo našo republiško ustavo sprejemali na osnovi zvezne ustave, tako sprejemamo današnji naš petletni plan na osnovi občedravnega petletnega plana.

Razlika med našo ustavo in našim planom je v tem, da je ustava zakonsko fiksiranje že izbojevanega in ustvarjenega družbenega političnega stanja, do čim je plan — ki je močnejši samo v pogojih takih naših ustavnih načel — program neposredne akcije za gospodarsko in kulturno dvigavanje našega ljudstva. Naša federativna država ureditve, ljudska oblast, tak gospodarski stroj kakršna je naš in ki temelji na principu enotnega vsedravnega gospodarskega prostora — v tem so razlogi, da naš republiški plan sprejemamo na osnovi že uzakonjenega občedravnega petletnega plana. Kakor je v naši ustavi osnova zvezna ustava, tako je tudi našemu planu in planom vseh ostalih republik temelj občedravnih planov. V tem razmerju republiških planov do zveznega plana, republiških ustav do zvezne ustave in v razmerju vsebine občedravnega plana do vsebine republiških planov se izraža očitovtorjenje teh običajnih ustavnih principov naše družbene in gospodarske ureditve. Drugače biti ne more, ker tako najbolj ustreza interesom delavnega ljudstva vseh narodov Jugoslavije. Narodi združeni v ljudski fronti Jugoslavije pod vodstvom tov. Tita in Komunistične partije, so sposobni, da gredo po najboljši poti svojih občedravnih interesov.

Ta vzajemna skladnost občedravnega plana z republiškim plani je možna samo na tih načelih naše ustave. Ta ustvarjena skladnost dokazuje, da so se razblijala vsa pričakovanja naših sovražnikov in izrodov naših narodov, ki so gojili iluzije, da bo tega sožitja in enakopravnosti naših narodov konec, čim bomo začeli reševati težke gospodarske probleme. Z našim planom, ki se uspešno že izvaja in ki kaže jasno perspektivo našim narodom — so se razblijale iluzije nasprotnikov, ki so gospodarstvo po svoje pojmovali in niso mogli razumeti in ne verjeti, da je v naši družbeni ureditvi možno dati politični in nacionalni enakopravnosti naših narodov pravilno in zato solidno gospodarsko osnovo, kakršno zdaj ustvarjamo mi. Z našo plansko zasnovano in s samim izvrševanjem vsedravnega in republiških planov se ravno potrjujejo temeljna načela naše ustave. S tem naše gospodarstvo postavljamo na socialistično osnovo. S tem je odklenalo

Ljudska skupščina je nato prešla na drugo točko dnevnega reda, — na razpravo o sklepanju o predlogu zakona o petletnem planu za razvoj narodnega gospodarstva LRS.

Poročevalec odbora za gospodarski načrt in finance tov. dr. Miha Potočnik je prečital poročilo odbora, ki je izvršil samo manjše popravke stilističnega značaja, ki ne zadevajo bistva predloženega načrta. Nato je med drugim rekel:

»Predlog o gospodarskem planu LRS pomeni nov kamen mejnik v zgodovini svobodnega slovenskega naroda, pomeni mejnik, ki po svojem pomenu in dalekosežnih posledic prav nič ne zaostaja za ustavo LR Slovenije, ki smo jo sprejeli in potrdili pred dobrimi 6 meseci. Ljudska skupščina stoji danes pred nalogo, da ta načrt z vso resnostjo in temeljitostjo obravnava in poudari prvenstveno važnost vprašanj, katerih rešitev predvideva plan, ki zahteva od slehernega delovnega človeka vseh naporov in sil za njegovo izvedbo.

Tovariši, ta petletni plan izvajamo že od 1. januarja 1947. Mi smo že dobro desetino tega plana izvedli in kakor kažejo številke, kakor kažejo podatki, je petletni plan za ta čas dosežen in presežen. Zato tovariši, ni nobenega dvoma, da bo ta petletni plan ob udeležbi vseh delovnih množic Slovenije postal resnica in živa stvarnost. Izjavljam, da bom glasoval za ta zakonski predlog.

Skupščina je njegovo poročilo sprejela z odobravanjem. Nato je dobil besedo predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko.

sistemu izkoriščanja človeka po človeku, s tem je dokončno rešeno nacionalno vprašanje, ker je s sistemom planskega gospodarstva odstranjeno vsako možno podjarmljevanje in izkoriščanje enega naroda od strani drugega.

V uvodu našega osnutka so naglašeni politični momenti, predpogoji, ki so morali biti ustvarjeni zato, da smo mogli preiti k takemu našemu planskemu gospodarstvu, ki temu našemu petletnemu planu. Naš republiški plan ne bi bil mogoč brez občedravnega plana. Občedravnost plan in plansko gospodarstvo sploh bi ne bilo mogoče brez teh in takih pogojev naše družbene politične in gospodarske ureditve, kakršna je fiksirana v naši ustavi. Taka naša ustava ne bi bila mogoča, če bi naši narodi ne izvajali svoje resnične svobode, izgnali okupatorja, iztrgali oblasti iz rok domače reakcije in izkoriščevalce naših narodov, če ne bi delovno ljudstvo v naši državi krepko stopilo na lastne noge in vzelo svojo usodo v lastne roke.

Kakor v občedravnem planu, tako imamo tudi v našem republiškem planu nov dokaz več, kako se uresničuje vse ono, za kar je ljudstvo šlo v boj. Predloženi osnutek zakona naše petletke vsebuje nova dejstva ki znova pojasnjujejo sliko o ogromni prednosti naše ljudske in demokratične družbene ureditve, našega planskega v bistvu socialističnega gospodarskega sistema. Ob primerjavi s preteklim kapitalističnim izkoriščevalskim sistemom se vidi, kako ogromni so bili dobički, ki so se iz znoja delavcev in kmetov stekali v »malhe« domačih in inozemskih izkoriščevalcev. To so dejstva, ki jih vsak naš delovni človek pozna in blagodejno čuti. Ta dejstva so očitvidna vsakomur, ki je sposoben objektivno ocenjevati. Odstranitev teh pijavk je vzpodbudilo silen delovni elan naših delovnih množic. Temu imamo pripisati velike uspehe, vsakomur otipljive, ki smo jih dosegli v preteklih dveh letih naše gospodarske obnove in ki so v kapitalističnem sistemu nemožni. Svetla perspektiva, ki jo kažejo naši občedravnost in republiški plani, pa bo dala nadaljno vzpodbudo ustvarjalnemu poletu naših delovnih množic.

S konkretno analizo našega plana se bo pečal predsednik Planske komisije in še drugi resorni ministri. Toda, nekaj splošnih momentov hočem naglasiti. Kakor je že v uvodu našega osnutka naglašeno, naš republiški plan zadele ne obsega vsega gospodarskega ustvarjanja na ozemlju ljudske republike Slovenije. Naš republiški plan obsega 12 milijard 684 milijonov investicij, dočim celotne investicije na teritoriju LR Slovenije, v številni zvezne investicije, presega 33 milijard.

Če imamo v našem republiškem planu investicije v razmerju med produktivnimi in neproduktivnimi panogami 70:30 — se to razmerje zelo spremeni v korist produktivnih panog s prištetjem zveznih investicij, ki gredo razen za stanovanja izključno samo za produktivne panoge. V našem republiškem in zveznem investicijskem planu niti niso vštete vsote za obnovo v vojni porušene, niti razni

kreditni za zadružništvo in še nekatere druge panoge, ki bodo dane na razpolago mimo plana, v kolikor se taki krediti nanašajo na material lastnih nadplanskih surovin in v obtem planu nepredvidenih izvorov produkcije. Naš petletni plan sam ne vsebuje vsega finančnega izražanja naše družbene dejavnosti. Glavni viri naše akumulacije, ki so razporejeni v investicije, v celotno naše gospodarstvo, za dvig produkcije, materialnega blagostanja in kulture so predvideni skoro izključno samo iz državnega sektorja. Ne vsebuje pa davčnih dohodkov, ki gredo v vsakoletnem budžetu za stroške državne uprave in administracije.

Občedravnost plan predstavlja osnovne konture celotne predvidene gospodarske dejavnosti, — občedravnost plan je prav za prav zbirni plan, v katerem pa tvori jedro zvezni plan industrializacije in elektrifikacije, ki ga izvajajo glavna zvezna gospodarska ministrstva. Iz tega naslova dobivajo tudi republiška gospodarska ministrstva opredeljene naloge. V vsej celoti pa občedravnost plan daje osnovne naloge posameznim republikam. V tej celoti so vsebovani predvideni dohodki iz produktivnosti vseh republik. Ta splošni okvir predstavlja zaenkrat absolutno mejo samo za tiste investicije, za katere je material zagaraniran v občedravnem planu. Republiški plani presegajo ta okvir, v kolikor predvidevajo večje izvore lastne akumulacije in v kolikor se opirajo na presežke produkcije materiala preko okvira, ki ga predvideva občedravnost plan.

V tem imamo jasen primer, kako v našem sistemu obvladujemo slepe zakone, ki delujejo v kapitalističnem gospodarstvu, kako obvladujemo objektivne ovire in jih postopoma odstranjujemo. S tem je dan dokaz ogromne prednosti našega planskega gospodarstva pred anarhičnim kapitalističnim gospodarstvom.

Občedravnost plan kakor republiški plani so rezultat mnogostranskega študija in analize, s kakimi produktivnimi sredstvi razpolagamo, kakšne imamo surovine, kakšne so naše prioritete potrebe, v planu je razvrščen program naše gospodarske dejavnosti v takem razporedu, v kakršnem moramo danes z ozirom na naše potrebe in sredstva ocenjevati našo zmogljivost.

Seveda je istočasno treba imeti jasno pred očmi, da s sprejetjem našega zakona o petletnem planu naše plansko delo ni zaključeno, da bodo nadaljnji planski študiji, doseženi večji ali manjši uspehi v tej ali oni panogi našega gospodarstva, zahtevali nadaljnjih izboljševanj našega plana. Izvajanje plana se ne začinja z jutrišnjim dnem, ko bo ta predloženi osnutek postal zakon, temveč se dejansko že izvaja vse letošnje budžetno leto. Predloženi osnutek torej vsebuje že mnogo izkušenj praktičnega izvajanja plana in je rezultat ne samo študija, marveč

tudi izkušenj dosežnejšega načrta planskega gospodarjenja. Smemo torej pričakovati, da bomo v nadaljnjem izvajanju plana vnašali gotove korekture na boljše, v smeri novega izpopolnjevanja in tudi povečevanja plana. Naš plan ne samo da daje možnost, marveč naravnost sili in vzpodbuja k čim večjemu razvijanju ustvarjalne iniciative tako delavcev in poljedelcev kakor tehnikov in znanstvenikov.

Naš republiški plan vsebuje posebnosti gospodarske strukture Slovenije, kar velja tudi za plane ostalih republik. Stalo je mnogo truda, da se je v glavnih potezah upoštevala gospodarska iniciativa vsake posamezne republike. Doseči se je moralo to, da se pestrost gospodarske strukture posameznih republik vskladi v celoto, kakor to zahteva samo bistvo planskega gospodarstva v državi, kakršna je naša, kjer se celota uveljavlja kot enotni gospodarski prostor, na katerem pa je zagotovljena nacionalna enakopravnost vsake republike, kjer so primerno mobilizirane vse dobrine in vsi viri dobrin, pa kakorkoli se razlikujejo v posebnih republikah. Posrečeno je postavljen način za gospodarski dvig vseh republik, ne da bi šel ta dvig v škodo ostalih republik.

Posebej je treba naglasiti, da naš republiški kakor tudi zvezni plan vsebujeja tudi investicije za Primorsko. Konkretizacija teh investicij bo izvedena po definitivni priključitvi Primorske.

Iz navedenih vsot, ki bodo iz zveznega in republiškega plana investirane na teritoriju Slovenije, jasno izhaja, da bomo morali za izvedbo tega mobilizirati in angažirati prav vse naše produktivne sile.

Iz našega plana je razvidno, da je naše plansko gospodarstvo zastavljeno tako, da jemlje ekonomsko osnovo starih, od buržoazije umetno zasejanim nasprotjem med delavci in kmeti. Podan je dokaz, kako je pri nas možno skladno sožitje delavca in kmeta. Lomiti je treba odpor samo pri tistih, ki bi želeli živeti od izkoriščanja. Toda z izvedbo agrarne reforme in nacionalizacije industrijskih podjetij je glavnim nasprotnikom naše družbene ureditve vzeta gospodarska osnova za izkoriščanje iz družbene gospodarske odvisnosti. S tem je zelo omejeno število tistih, ki so še preostali, ki se zaradi svojega bivšega, v gospodarskem pogledu privilegiranega gospodarskega položaja težko vživljajo v našo stvarnost. Gospodarska osnova, kakršna je ustvarjena po vseh velikih pridobitvah narodno-osvobodilne borbe in povojnih gospodarskih reformah, ki so te pridobitve v korist delovnega ljudstva še povečale ali razširile — daje garancijo, da bomo obvladali tudi te ostanke stare družbe. Na tej gospodarski osnovi imamo garancijo, da bomo hitro napredovali tudi v osvobajaju ljudi od njihovih starih pogledov in navad. Delovni in ustvarjalni član, ki so

ga velike delavske množice doslej pokazale, letošnji uspehi v izpolnjevanju obvez kmetov do države, do planske preskrbe, nam izpričujejo, da po tej poti hitro napredujemo.

Toda storiti bo treba še mnogo, ker nimamo opravka samo z ljudmi, ki se ne morejo odreči svojih ekonomskih privilegijev. Imeli bomo opravka tudi s tistimi, ki nimajo ekonomskih razlogov, da bi odkrito in zavestno nasprotovali, pri katerih pa so stare navade družbenih odnosov še močno ukoreninjene. To največkrat ni zavesten odpor proti našemu planskemu gospodarstvu, marveč podzavesten odpor, ki izvira iz slabih lastnosti ljudi, iz zanikrosti, iz navad delati in misliti po starem, in seveda tudi iz nevere v plan. Največ težav in največ rizika, da tu in tam plan ni izpolnjen, povzročajo tisti, ki so neposredno odgovorni, ki jim je poverjeno, da vodijo in organizirajo produkcijo po planu. Še vedno se najdejo tudi državni funkcionarji, ki na svojem sektorju sicer prevzemajo obveznosti, toda prevzemajo jih lahkomisljeno in nerեսno. S svojim ravnanjem kažejo, da jim je precej vseeno, ali je plan izpolnjen ali ne. Imamo biokrate, ki imajo besedo »plan« ob vsaki priliki na jeziku, toda to je le zveneče fraziranje o planu, v katerem pa ni dejanskega truda in operativne aktivnosti za izpolnitev plana. Taki ljudje znajo celo več — z izgovorom na plan povzročajo strahovito neekspeditivnost v poslovanju in stvarno vnašajo anarhijo. Kjer so na odgovornih mestih ljudje s takimi lastnostmi in s takšno prakso, tam se navadno plan ne izpolnjuje. To so zanikreži, ki nočejo misliti s svojo glavo, ki so nesposobni, razvijati svojo iniciativo za to, da bi premagali ovire, na katere prihajamo pri uresničevanju plana. Taki ljudje prav z naslodo govore o težavah in o vzrokih zanje in iščejo vse mogoče izgovore, ki naj bi bili izven njihovega okvira, izven njihovih kompetenc, samo da bi opravičili, zakaj se planske obveznosti niso mogle izpolniti. Videti je, da si taki ljudje domišljajo, da plansko gospodarstvo mora funkcionirati kot avtomatičen mehanizem, ne pa, da so tu potrebni živi ljudje, da je tu potrebna vsa iznajdljivost, skrb in uporna borba za izpolnitev plana, za prekoračenje plana. Taki ljudje objektivno naravnost pomagajo onim drugim, ki sovražijo gospodarjenje po planu, dajejo jim povod za posmehovanje in omalovaževanje našega planskega sistema, dajejo povod, da bi tudi širše množice izgubile vero v prednost planskega gospodarstva.

Dosedanje izkušnje jasno kažejo, da planskega gospodarstva ni moči uspešno izvajati brez istočasne miselne prevzgoje ljudi, brez odločne borbe proti birokratizmu, proti tistim, ki zanemarjajo svoje obveznosti. Proti takim je treba ostreje uveljavljati princip: vsakemu po njegovih zaslugah. Kdor skupnosti ne daje, ta tudi nima pravice od nje zahtevati. Kdor se ne zaveda, da bodo vse te materialne dobrine zagotovljene le, če bo izpolnjen plan, tega je treba poučiti z učinkovitejšimi sredstvi. Plan je norma in vse pridobitve, ki jih daje naša socialna zakonodaja, veljajo v prvi vrsti in izključno za tiste, ki izpolnjujejo pogoje za te pridobitve.

Naglasiti je treba dejstvo, da so se izjalovile vse naše političnih in razrednih nasprotnikov, ki so skušali rovariti proti planu za zastravanje, da bo izvedba plana zahtevala »stiskanje pasu« in »pomankljanje«. Dejstva pa govore drugače.

Smo šele v prvem letu izvajanja naše petletke, smo v tretjem letu po osvojitvi, toda uveljavljenih in uzakonjenih je že toliko pridobitev in materialnih pravic, da so se razblijale vse »strahote«, ki jih je širil sovražnik. Edino opravičljivo je nezadovoljstvo v pogledu prehrane. Toda te težave so vsakomur razumljive. Gotovost pa imamo, da smo iz najhujšega že izšli in da smo kljub vsemu to najhujše relativno dobro prebrodili.

Na vidiku je tudi reguliranje plač vsem državnim uslužbencem, od katerih so doslej mnogi upravičeni bili nezadovoljni. Če imamo uzakonjen letni plačan dopust, primerne plače po zaslugi, fiksiran delovni čas, nagrade za nadurna in težka dela, zaščito dela itd. itd. — je to vse zato, da se primerno nagradi veliki delovni član, ki ga izkazuje večina našega delavstva. Vse te pravice v polni meri zaslužijo predvsem vsi tisti, ki izpolnjujejo svoje planske obveznosti, ki se zavedajo, da je njihov polni prispevek k skupnosti podlaga za te pridobitve. Pri tej kulturni stopnji in tehnični izvešanosti našega povprečnega delavca bi mogli pričakovati, da bomo postavljene planske obveznosti laže izvrševali. Predpogoj seveda je, da nadalje dvigamo politično zavest našega delavstva in da odstranimo navedene sla-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Tudi avstrijski listi in agencija Reuter so prisiljeni priznati, da so organizatorji incidentov na naši severni meji belogardisti iz taborišč za razseljene osebe

Najnovejši incidenti na jugoslovansko-avstrijski meji so sprožili v avstrijskem tisku in po anglo-ameriških agencijah drzno protijugoslovansko gonjo. Že ob podobnih januarjskih incidentih so nekateri avstrijski listi pisali o »Titovih bandah« in tako skušali prikriti resnico o terorističnih bandah v okviru avstrijskih DP taborišč.

Isto taktiko so uporabila glasila avstrijske ljudske in socialistične stranke ter listi anglo-ameriških okupacijskih oblasti tudi sedaj. Vesti o incidentu so priobčevali pod naslovi »banditski napadi« storoilec iz Jugoslavije«. Avstrijsko notranje ministrstvo je izdalo uradno izjavo, v kateri govori o »nepoznatih možeh, ki so prišli iz Jugoslavije«. V celotnem poročilu pa niti z besedo ne omeni, da so bili to jugoslovanski vojni zločinci iz avstrijskih DP taborišč.

Podrobnejša poročila o incidentu so razkrila poskusni manever avstr. agencij in listov. Vendar je bila resnica tako očita, da so jo morali priznati tudi listi Celosko socialistično glasilo »Die neue Zeit« je bilo prisiljeno objaviti, da tolpe sestojijo »tudi iz pripadnikov avstrijskih DP taborišč«. Poročevalac Reuterja iz Gradca pa poroča dobesedno: »Čeprav so belogardisti — Slovenci iz avstrijskih DP taborišč ušli večeraj ponoči nastapljeni pasti, ... vendar so angleške čete našle dragoceno informacijsko gradivo o njihovem gibanju.« Isti Reuterjev poročevalac izraža dalje zaskrbljenost britanskih oblasti zaradi belogardistov, ki »poskušajo pridobiti nove pristaje iz DP taborišč«.

Značilno je dalje tudi dejstvo, da so nekateri avstrijski listi, n. pr. celoska »Volkszeitung«, glasilo avstrijske ljudske stranke, skrbno ertali iz poročila Reuterjevega dopisnika nse, kar govori o avstrijskih DP taboriščih in o tem, da so belogardistične tolpe sestavljene iz pripadnikov teh taborišč. Obratno pa so ti listi izvajali zaključek, da »avstrijske oblasti nimajo dovolj odgovarjajočih varnostnih organov« ter namigavale, da bi bilo potrebno okrepite avstrijske oborožene sile.

Listi avstrijske Ljudske in socialistične stranke so že ves čas tudi takoj dejansko slanje v DP taboriščih. Prav tako hočejo tudi sedaj s takim

tendencioznim poročanjem iskati krivce drugod. Prikriti hočejo, da so DP taborišča dejanska legla terorističnih band in da se vodje banditskih napadov skrivajo ravno v teh taboriščih. Znano je, da so organizatorji teh napadov jugoslovanski vojni zločinci, ki jih zamažujejo jugoslovanske oblasti. Ti celo mirno žive v raznih vilah po Avstriji, sprejemajo direktive Nacionalnega komiteta iz Salzburga in vodijo organizacije terorističnih skupin. DP taborišča pa so legalna platforma za široko organiziranje teh skupin, za zbiranje orožja in centri za propagandno-agitacijsko delo proti novi Jugoslaviji.

Te vojne zločince so avstrijske vodilne osebnosti, med njimi notranji minister Helmer, celo zagovarjale in izjavljale, da bi Avstrija lahko »absorbirala in naselila« večje število DP-ijevcev. Na Koroškem pa so razpravljali celo o predlogu, da bi prebegle vojne zločince nastavili kot slovensko učiteljstvo.

Prozorni so ti nameni avstrijske reakcije, da bi jugoslovanske vojne zločince uporabili za iztvojenje in rovarjenje proti Titovi Jugoslaviji. Zato tega dejstva ne morejo zakriniti niti razni procesi proti belogardistom, kot v Lipnici, niti sklepi avstrijske vlade o pojačanih in mešanih »britansko-avstrijskih oddelkih«, ki bodo vzpostavili red in mir. Razine njihove trditve, da širijo nered tolpe, »ki prihajajo iz Jugoslavije«, so prisiljeni demantirati sami z ugotovitvijo, da so povzročitelji obmejnih incidentov »belogardisti iz avstrijskih DP taborišč in s tem, da so ta taborišča zarišča nemira in zločinov.

Zaključki, ki bi jih po omenjenih incidentih morale narediti zaveznice in avstrijske oblasti, bi morali biti: Izročite vojnih zločince, možnost obsežno izvedene akcije za repatriacijo, razpust DP taborišč in dosledna denifikacija v avstrijskem državnem aparatu. Zahteve po povečanju avstrijske oborožene sile ter poskus tajitve dejanskega stanja v DP in iz njih izhajajočih terorističnih band, pa nikakor ne moremo označiti za doprinos k izboljšanju odnosov med FLRJ in Avstrijo, kar želi tudi avstrijsko delovno ljudstvo.

Pred vojaškim sodiščem v Ljubljani se bo v četrtek začela razprava proti vojn. zločincu Rainerju in soobtožencem

V četrtek se bo pred vojaškim sodiščem v Ljubljani začela ob sedmih zjutraj razprava proti vojn. zločincem: Rainerju dr. Friedrichu, avstrijskemu državljani, ki je bil v času okupacije gauleiter NSDAP-a in drž. namestnik za Koroško ter šef civilne uprave za okupirano Gorenjsko in vrhovni komisar v Jadranski obalni coni; Glaserju dr. Helmutu, avstrijskemu državljani, ki je bil dodeljen varnostni službi; Küblerju Ludwigu, nemškemu državljani, generalu planinskih lovecev; Hösslinu von Hansu, nemškemu državljani, aktivnemu oficirju generalnemu poročniku; Christlu Heinrichu, nemškemu državljani, aktivnemu oficirju — polkovniku; Fiecknerju Hansu, nemškemu državljani, Oberstleutnantu der Schutzpolizei; Neubertu Güntherju, nemškemu državljani; Vogtu Josefju, nemškemu državljani, v času okupacije SS-Sturmabführer, vladni in kriminalni

svetnik, KdS Bled in KdS Maribor; Doujaku dr. Hermannu, avstrijskemu državljani, doktorju prava in nekdanjemu Landratu, nemškemu upravnemu svetovalcu, SS-Obersturmführerju v splošni SS; Hradetzkyju Franzju, avstrijskemu državljani, ki je bil v času okupacije Kreisleiter NSDAP-a in vodja izredne komande SS-Standarte Kurt Eggers, Kriegsberichterstatterju; Hochsteinerju dr. Walterju, avstrijskemu državljani, doktorju prava in bivšem okrožnemu vodji NSDAP in »Federführer« okrožni vodja NSDAP za Gorenjsko; Kussu Leonu, avstrijskemu državljani, ki je bil v času okupacije okrožni vodja v Kranju; Gerlachju Reinholdu, nemškemu državljani (zadnja funkcija krimtmannt sekretar); Müllerju Franzju, jugoslovanskemu državljani, organu gestapa.

Razprava bo javna in bo v dvorani Enotnih sindikatov na Miklošičevi cesti.

(Nadaljevanje s 1. strani)

bošti, da se otresemo nadutosti in domisljivosti, češ da se nam ni treba učiti, da se ni treba truditi. Kajti te zablude predstavljajo resno nevarnost za izpolnitev plana.

Kljub takorekoč 100% pismenosti našega ljudstva bo vendarle težka naloga, dvigniti število kvalificiranih delavcev na 40.000, izšolati 10.000 srednje in višje šolanih tehničnih kadrov, kakor si v osnutku postavljamo v naše planske obveznosti.

Imamo prednosti, ki nam bodo lajšale izpolnitev plana, če se bomo dovolj resno potrudili za to. Pri nivoju tehnične izvežbanosti našega povprečnega delavca, njegove praktičnosti, moremo doseči večje uspehe ne samo pri izpolnjevanju, temveč pri prekoračenju plana. Ne bi nam smelo delati težav prizadevanje, da mnogo bolj racionalno izkoristimo razpoložljive surovine, polfabrikate in da na tej osnovi prekoračujemo plan. Ne bi nam smelo delati težave dvigovanje kvalitete dela; borba za kakovost produktov mora iti vzporedno s kvantitativnim izpolnjevanjem plana. To ne velja samo za delavca, ljudskega inteligenta, marveč tudi za kmeta. Povprečno naš kmet sam teži za izboljšanjem in moderniziranjem kmetovanja. Toda odstraniti moramo še preostale pomisleke, ki jih ima kmet do plana, do obveznosti, ki mu jih nalaga država. Sistem, ki je letos uveden v tej obveznosti kmetov do države in planskega gospodarstva, že kaže, da ga kmetje dobro sprejemajo. Ta način bo treba le še spopolnjevati in odstranjevati hibe pri njegovem izvajanju. Dosedanji rezultati vnašanja planiranja tudi na privatni sektor že dokazujejo pravilnost naše teze.

Zadružna oblika produkcije in izmenjave blaga v našem kmetijstvu prav

tako napreduje. Dober zadržni način gospodarjenja bo država stimulirala s tem, da mu bo nudila določene prednosti. Vsako drugačno, pretirano forsiranje zadrž bi pa prej škodovalo kot koristilo napredovanju zadrž. V našem planu bodo kmetje spoznali, koliko paznje posveča država napredku našega kmetijstva. Za investicijami in industrijo, promet in stanovanja sledi največja postavka za kmetijstvo in gozdarstvo. To je tudi normalno, ker med industrijo in kmetijstvom mora biti pravilno sorazmerje.

Prav tako ne bodo imele razloga pritoževati se uslužnostne in umetne obrti, kakor tudi tista obrt, ki bo sodelovala pri izpolnjevanju plana. V tem pogledu je zelo obtrnitišva jasno opredelil tovariš Tito v svojem ekspoziciji ob sprejemanju zveznega plana. To so naše obveznosti in v našem osnutku so številke, ki govore o dvigu obrtniške proizvodnje pri nas.

Torej vse nade naših nasprotnikov, vse zastraševanje in panika, ki so jo skušali vnašati med ljudstvo, so se razblinile v nič. Kakor smo bili na političnem področju, tako smo tudi na gospodarskem področju kos vsem sovražnikovim poizkusom ovirati naš razvoj. Nujen imperativ za izpolnitev zastavljenih naših planskih nalog je, da niti za hip ne uspavamo naše budnosti proti sovražniku, ki bo na razne načine skušal ovirati uresničenje našega petletnega plana. Z naše strani so vse stvari zastavljene tako, da je rovarjenje notranjih sovražnikov možno le ob podpori in potuhi zunanjih, nam sovražnih imperialističnih sil. Proti vsem plačancem inozemstva pa so utemeljeni najostrejši ukrepi. Tem zavestnim našim sovražnikom objektivno pomagajo tudi vse naše notranje slabosti, vse notranje neskladnosti: birokratizem, nebudnost, malenkostna osebna sebičnost, vsako izogiba-

Maršal Tito sprejel Liu Ning Ji-a in Šripada Dange-a

Ljubljana, 7. julija. — Predsednik ministrskega sveta FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel danes popoldne predsednika federacije sindikatov osvobojenega ozemlja Kitajske Liu Ning Ji-a in predsednika Vseindijskega sindikalnega kongresa Šripada Dange-a. Sprejemu je prisostvoval podpredsednik centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije Voja Leković.

Najboljši albanski delavci in kmetje na obisku v Jugoslaviji

Beograd 7. julija. Najboljši albanski udarniki, delavci in kmetje, ki so prišli na poziv Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavija-Albanija v našo državo, da se spoznajo z delom naših podjetij, so obiskali včeraj grob Neznaneega junaka na Avali. V hotelu na Avali so gostom pripravili kosilo, ki se ga je udeležil tudi albanski poslanik v Beogradu g. Tuk Jakova.

Kaj sodijo o Jugoslaviji zastopniki francoskih in italijanskih sindikatov

Zastopniki rimskih in pariških sindikalnih organizacij se mudijo te dni v naši državi. V nedeljo so se udeležili seje beograjskega krajevnega sindikalnega sveta. Ob tej priliki je zastopnik rimske sindikalne organizacije Pompello Malinari opisal, kakšne vtise je dobil na potovanju po naši državi.

Naglasil je, da je napravil na goste globok vtis predvsem izredno prisrčen sprejem v Jugoslaviji. Dalje so zlasti občudovali hitrost, s kakršno naši narodi obnavljajo svojo državo. Gostje so spoznali, da pri nas pomeni delo radost, ne pa žrtev.

Delegat pariške sindikalne organizacije Jacques Chognon je izjavil zastopnikom našega tiska med drugim: »V Beogradu smo spoznali, kako velik pomen pripisujejo ljudske oblasti sindikalnim organizacijam. Francoske sindikalne organizacije se v tem primeru ne morejo primerjati z jugoslovanskimi.« Povedal je, da je bilo v Franciji po osvoboditvi okrog 4,5 milijona sindikalno organiziranih delavcev in nameščencev, zdaj jih je pa 6,2 milijona, od tega samo v Parizu nad milijon.

Rezultati doslej sklenjenih pogodb za proste viške

Do vključno 6. julija so posamezni nežitrodni okraj od predvidene količine sklenili pogodbe za proste preeeže žita v naslednjih odstotkih (v oklepaju število sklenjenih pogodb):

1. CELJE-mesto	165% (151)
2. TREBNJE	144% (2246)
3. SLOV. KONJICE	136% (917)
4. MARIBOR-okolica	110% (2516)
5. MARIBOR-mesto	94% (28)
6. PREVALJE	87% (614)
7. TRBOVLJE	81% (151)
8. JESENICE	79% (223)
9. ŠMARJE	76% (1268)
10. KRANJ	71% (816)
11. KAMNIK	59% (573)
12. SLOV. BISTRICA	53% (864)
13. CELJE-okolica	46% (868)
14. NOVO MESTO	34% (538)
15. MOZIRJE	31% (230)
16. LJUBLJANA-okol.	25% (730)
17. GROSUPLJE	25% (322)
18. SKOPJA LOKA	22% (106)
19. KOČEVJE	13% (73)
20. CRNOMELJ	5% (62)
21. KRSKO	1% (30)

Ljubljana, 7. julija 1947.
(Iz pisarne ministrstva za trgovino in preskrbo LRS.)

Podle mabinacije Delavske zbornice v Trstu

Odkritje zaupne okrožnice ki priporoča fašistične metode za dosego zmage pri volitvah za sindikalno enotnost

Trst, 7. julija. (Tanjug). Predstavnikom Enotnih sindikatov pri Osrednjem odboru za sindikalni sporazum v Trstu je prišel v roke dokument, ki razkrinkuje podle metode Delavske zbornice, s katerimi je hotela doseči večino pri volitvah v združene sindikalne odbore.

Na seji Osrednjega odbora za sindikalni sporazum je bilo predlagano, da se ena kopija pošlje Svetovni sindikalni federaciji. Predstavniki Enotnih sindikatov so tudi predlagali, naj bi se ta dokument objavil in da bi Svetovna sindikalna federacija poslala enega člana svojega odbora, ki bi do konca prisostvoval volitvam v združene sindikalne odbore. Osrednji odbor je te predloge sprejel.

Linardi Bruno je podpisal zaupno okrožnico, naslovljeno tajnikom Delavske zbornice in volivnemu uradu. Iz okrožnice je razvidno, da se Delavska zbornica trudi, da bi volilo čim več uradništva in čim manj delavstva. Volitve med

uslužbenci ZVU je treba na vsak način izvesti prej, preden bodo zavezniki zapustili Trst. Prav tako naj se volitve čim prej končajo v gradbenih podjetjih, ker se bliža ugodna gradbena sezona in bodo podjetja znatno povečala število svojih delavcev.

Okrožnica dalje priporoča, da je treba končati volitve pred začetkom gradnje na cesti. Z volitvami je treba začeti pri stroki državnih uslužbencev, železničarjev, mornarjev in drugih. (V teh strokah so v glavnem zaposleni italijanski importirani elementi.)

V okrožnici je rečeno, da je treba nujno izključiti iz poljedelske stroke male posestnike, ki bi po pravilniku morali imeti volivno pravico. Glede hišnikov, med katerimi ima Delavska zbornica le malo pristavev, je treba doseči, da bodo tisti hišniki, ki nimajo socialnega zavarovanja, izgubili volivno pravico.

Bevin in Bidault hočeta omejiti pariško konferenco na golo formalnost

Pariz 7. julija. Tass poroča: Lahko smatramo, da so britansko-francoski načrti o posvetovanju v zvezi z Marshallovim govorom, ki bodo 12. julija v Parizu, že določeni. Bidault in Bevin, ki sta se medsebojno dogovorila, sestavila in poslala vladam evropskih držav pozive z dnevnim redom in načinom dela pri posvetovanju, sta s tem pokazala, da sta že vnaprej rešila vse in postavila nekaj obveznega za vse predstavnike, ki bodo pozvani na pariško posvetovanje. Poleg tega je iz teh načrtov razvidno, da britanski in francoski iniciatorji posvetovanja ne želijo izpustiti teh stvari iz svojih rok, posvetovanje pa bo vseeno samo zato, da bi izglasovali britansko-francoski načrt, ki naj bi dobil tako svoj pečat.

Brezobzirnost takega ravnanja z vladami evropskih držav, ki bodo pozvane na posvetovanje, je vzbudila pozornost celo pri tistih, ki so v začetku podpirali te načrte in se veselili, da bo brez sodelovanja predstavnikov Sovjetske zveze laže izvesti to, kar bi odgovarjalo britanskim in francoskim načrtom.

Ker ni drugih uspehov v zvezi s sklicanjem pariškega posvetovanja, se širijo razne vesti in glasovi, da so nekatere države že dale svoj pristavek: Portugalska, Turčija in Grčija. Protislovna poročila o bodočih udeležencih posvetovanja pa samo povečujejo nesigurnost uspeha britansko-francoske kombinacije.

Napredni francoski listi obsojajo zadnji Bevinov govor

Pariz 7. julija. Agencija France Presse objavlja v današnjem pregledu francoskega tiska ostro kritiko naprednih francoskih časopisov zadnjega Bevinovega govora, ki ga je imel ob proslavi dneva ameriške neodvisnosti v Londonu, in kritiko Bidaultovega stališča v zvezi z Marshallovim načrtom.

Roger Lermite omenja »evropsko konferenco, ki bo 12. julija v Parizu, na kateri naj bi sprejeli brez kakršne koli razprave Bevinov in Bidaultov načrt.

Sumljiva naglica, nadaljuje Lermite, s

Deklaracija EAMA ob izjavi Zachariadesa, predstavnika KP Grčije v Strasbourgu:

„Na osvobojenem ozemlju Grčije ni izključena ustanovitev demokratične grške vlade«

Atene 7. julija (Tass) Centralni komite EAM-a je objavil deklaracijo, v kateri razlaga stališče EAM-a ob priidki govora predstavnika grške Komunistične partije v Strasbourgu, kateri je izjavil, da ni izključena možnost ustanovitve svobodne grške vlade v predelih, ki jih kontrolirajo partizani. EAM poudarja, da strasbourska izjava ni grožnja, temveč stvarna analiza razvoja dogodkov v Grčiji in opozorilo nevarnih posledic politike državljanske vojne, ki jo izvaja sedanja vlada.

EAM zagovarja integriteto in neodvisnost Grčije. »Stremimo,« pravi centralni komite EAM-a v svoji deklaraciji, »vzpostaviti enotnost ljudstva, ki ga vznevirajo državljanska vojna. Edina stvar, ki jo zahtevamo, je, da dajo grškemu ljudstvu osnovno možnost, da izrazi svojo suvereno voljo, in kategorično izjavljamo, da bomo spoštovali sklep ljudstva, kakršen naj že bo. Ta sklep je mogoče in treba realizirati s pomočjo sporazuma in kompromisa. Na tej osnovi smo pripravljene razpravljati z vsemi pristojnimi osebami o možnostih, kako najti izhod iz situacije, ki je nastala. Če bodo to dovolj jasno deklaracijo odklonili, ne bo nihče mogel reči, da pada zgodovinska odgovornost za to na naše rame.«

Ta deklaracija je dala povod za živahne komentarje. Uradni vladni predstavniki so izjavili novinarjem, da se vladna

Urejeno je letovišče za graditelje mladinske proge na otoku Hvaru

V Jelsi na otoku Hvaru so uredili letovišče za graditelje mladinske proge Samac-Sarajevo. V prvi polovici meseca julija bodo pripele v Jelso prve skupine mladincev.

Ta dom lahko sprejme v vsaki skupini po 250 mladincev. Za to sezono je predviden sprejem okoli 1000 mladincev.

da ne more spuščati v pogajanja z EAM-om, dokler ne bodo partizani položili orožja.

V liberalnih krogih so razumeli deklaracijo kot zadnji miroljubni predlog EAM. Hkrati izraža liberalni list »Vimac« upanje, da ni izključena možnost pogajanj med desničarskimi političnimi krogi in EAM-om, kljub temu, da je vlada to oficijelno odklonila.

Pregled bojev grške demokratične armade v 24 h

London 7. julija. Dopisnik Tanjuga poroča: Rizoostasias prinaša najpomembnejše zgodke iz bojev demokratične armade zoper vladne sile v zadnjih 24 urah:

Območje Domokosa v Tesaliji je v rokah demokratične armade. Na železniški progi med Armejo in Sv. Pantelejonom je zadel na mino vlak z monarhofašistično vojsko. Trije vagoni so se prevrnili. Nato so enote demokratične armade z bližnjih vzpetin napadle vlak. Na železniški progi med Agro in Lerinom je demokratična armada razdejala progo na dolžini 130 m in velik most. Oddelek demokratične armade je napadel kolono vladne vojske v bližini Kožanov in zažgal dva vladna kamiona.

Rizoostasias piše nato, da čisti demokratična armada Parmon na Peloponezu. Oddelek demokratične armade na gori Helmosu v bližini Korinta se je spopadel z vladnimi silami. Bitka je trajala več ur. Po poročilu londonskega radia je grško letalsko ministrstvo izdalo poročilo, da je bilo prijetih pet letalskih oficirjev in 12 podoficirjev, češ da so sabotalni na letališčih. Associated Press trdi, da je prišlo do teh aretacij zaradi poskusa sabotaže na letalu Spitfire na letališču Eleuzini. Obenem poroča ta agencija, da je prišlo do napada partizanov na vojašnico v severnem delu mesta. S seboj so odnesli sedem kosov avtomatičnega orožja in več pušk. Ubili so enega stražnika.

7. JULIJ — DAN LJUDSKE VSTAJE V SRBIJI

Srbski narod je včeraj slavil šesto obletnico, ko so se 7. julija 1941 po gozdovih v srcu Srbije — Sumadiji, zibelki preoga srbskega upora, zbrali zvesti sinovi srbskega naroda ter se z orožjem v rokah množično uprli fašističnim zavojevalcem in njihovim domačim pomagačem. Svobodoljubni potomci Miloša Obilića in Stevana Sindičića, hajduka Veljka in kneza Lazarja, sinovi hajdukov in uskokov so takrat začeli junaški boj za svobodo, čast in nacionalno neodvisnost.

S fašističnimi tolpmami pregaženo, a neuklonljivo srbsko ljudstvo se je odzvalo pozivu Komunistične partije Jugoslavije za boj proti okupatorjem in njihovim hlapcem, proti razpihovanju nacionalne mržnje in za bratstvo narodov Jugoslavije. Po kratki organizacijski pripravi je 7. julija 1941 v Beli cerkvi pri Krupnju počela prva partizanska puška. Tega dne je partizanska četa valjevskega odreda na čelu z Žikom Jovanovićem-Spancem, novinarjem iz Valjeva, uničila okupatorsko posadko pri Beli cerkvi ter vkorakala v osvobodjeno Belo cerkev, kjer je bilo veliko ljudsko zborovanje.

Istega dne je bil na Kosmaj formiran glavni Kosmajski partizanski odred, v Sumadiji Prvi in Drugi sumadijski partizanski odred, v zaječarskem okrožju Zaječarski partizanski odred. V teh dneh so se po raznih krajih Srbije začele akcije proti okupatorjem in domačim izdajalcem. Povsod so rasli novi partizanski odredi, ki so osvobodili skoraj vso zahodno Srbijo.

Junaška borba srbskega naroda, ki se je prvi množično degnil v upor, je omo-

gčila razplametenje osvobodilne borbe pri ostalih narodih Jugoslavije, kot je ugotovil maršal Tito: »V tem je zgodovinski pomen upora Srbije, ker je ona prva degnila ne samo svoj glas, ampak tudi puško proti onemu, ki je hotel, da jo zaslužni in uniči.«

Osvobodilna borba jugoslovanskih narodov je pokazala vsem zaslužnim narodom pot, kako se more doseči svoboda, in narodi Jugoslavije so si s svojo borbo pridobili simpatije vsega svobodoljubnega človeštva. Medtem ko se morajo nekateri narodi še vedno boriti za svojo svobodo, morejo narodi Jugoslavije pod vodstvom maršala Tita in Komunistične partije že mirno graditi svojo srečnejšo bodočnost. Pri tem so čvrsto povezani z bratskimi slovanskimi narodi na čelu z močno zaščitnico molih narodov Sovjetsko zvezo ter prav tako povezani z demokratičnimi in svobodoljubnimi narodi vsega sveta.

Narodi Jugoslavije se zavedajo, da je uresničenje pregega petletnega plana sestavni del tiste velike borbe, ki jo je srbski narod začel 7. julija, za njim pa ostali jugoslovanski narodi. Zato se prazniku srbskega naroda, ki daje od sebe vse svoje sile za izvedbo zveznega in svojega republiškega petletnega plana, z ostalimi jugoslovanskimi narodi pridružuje tudi slovenski narod, ki prav v teh dneh sprejema svoj republiški plan. Jugoslovanski narodi vedo, da z uresničenjem plana ustvarjajo tudi pogoje, da se dokončno uresniči misel, ki je vodila prve upornike v julijskih dneh: da se odpravi izkoriščanje človeka po človeku in zgradi socializem.

Svečana akademija v Beogradu ob dnevu vstaje v Srbiji

Na akademiji je govoril podpredsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić

V dvorani Kolarčeve ljudske univerze je bila včeraj zvečer slavnostna akademija ob priliki 7. julija — dneva vstaje v Srbiji.

Pri akademiji so bili navzoči podpredsednika Prezidijskega ljudske skupščine FLRJ Filip Lakuš in Marko Vujačić, tajnik Prezidijskega Mle Peruničić, podpredsednik vlade FLRJ Jaša Prodanović ter ministri zvezne vlade Milovan Djilas, Sreten Zujović, Kirilo Savić, dr. Zaim Sarac, Vicko Krstulović, predsednik Prezidijskega ljudske skupščine Srbije dr. Simiša Stanković, člani vlade LR Srbije s predsednikom vlade dr. Blagojem Meškovićem na čelu.

Od diplomatskega zbora so bili navzoči albanski poslanik Tuk Jakova in madžarski poslanik Zoltan Szanbo. O pomenu narodne vstaje v Srbiji je govoril podpredsednik vlade LR Srbije Petar Stambolić, ki je med drugim dejal: »6. letnico vstaje v Srbiji, dneva vstajanja narodno - osvobodilne borbe proti okupatorju, proslavljamo danes, ko srbski narod v bratski skupnosti z drugimi narodi Jugoslavije ustvarja prvi petletni plan razvoja narodnega gospodarstva. Ti delovni in pošteni ljudje, vse naše ljudstvo, z velikim poletom gradijo v novi, osvobodjeni domovini, osvobodjeni tujih osvajalcev, domačih zatiralcev, ekonomsko neodvisni, ne samo boljši in lepši bodočnost, ampak z vsakim dnem in vsako uro ustvarjajo boljše življenje.«

Vsi se zavedamo, da je ta velikanški razvoj naše države, in sicer samo 6 let od pričetka narodno-osvobodilne borbe in v dveh letih po zaključku vojne, mogoč, zahvaljujoč prav in edino vstaji, veliki ljudski revoluciji, ki so jo izvršili naši narodi s svojo borbo in s svojimi žrtvami.

Vso slavo naših narodov, ki so jo pridobili v vojni, vse pridobitve naše borbe, našo svobodo, silo in moč naše domovine, ogromni napredek na vseh področjih narodnega življenja ej omogočila junaška borba, katere začetek proslavlja naš narod.

Vstaja v Srbiji ni bila samo stvar srbskega naroda, ampak je bila del velike splošne fronte, ki se je razširila po vsej deželi. Ta del fronte je bil najobčutljivejša točka za neprijatelja, prvi zaradi tega, ker se ga ni nadejal, drugi zaradi tega, ker je bil v njegovem zaledju, v srcu tako zvane hitlerjevske evropske trdnjave, tam, kjer je mislil postaviti mirno postojanko za nadaljnja osvajanja. Se večji pomen tega dela fronte je v tem, ker je postal ognjišče, iz katerega so žareli plameni po vsej zaslužni Evropi, ki so bili vsem ostalim narodom simbol v borbi za svojo osvoboditev. Vstaja v Jugoslaviji je prebudila vse otrple in uspavane ljudske sile izven meja naše države ter odkrila slabe strani fašističnega reda in njegovo bližnjo propast.

Kje je naše ljudstvo našlo sile za vstajo, o tem so bila različna mnenja, ki pa nimajo z resnico nobene zveze. Tovaršiči Tito je v svojem članku v prvi številki »Komunistična« napisal: »Za splošno ljudsko vstajo in uspeh narodno-osvobodilne borbe so vzeli nesmiselni argumenti, kot na primer: visoke gore, gozdovi, narodna neenakopravnost, karšna je bila v stari Jugoslaviji in celo nekakšno fatalistično dojemanje našega ljudstva glede življenja in smrti, ki je svojstveno primitivnim narodom. Umljivo je, da je vse to netočno, nesmiselno in žaljivo. Takšni argumenti žalijo naše narode, ker se s takšnimi argumenti hoče prikazati vstajo narodov Jugoslavije kot neko nezavedno spontanost, obupni korak, ki meji na avanturo in samomor, ne pa kot rezultat visoke zavesti in popolnega spoznanja narodov Jugoslavije o težini te borbe in žrtve v borbi, ki jo je pričela.«

Nesporno je, da je za svojo borbo proti okupatorju našel srbski narod silo v svoji preteklosti, v svetlih tradicijah večstoletne borbe za svobodo proti tujim osvajalcem. Naš narod je kr-

vavel na bojni poljanah in v uporih za vsak košček svoje svobode in visoko ceni svojo svobodo.

Pričetek vstaje in njen uspeh si ne bi mogli zamisliti brez vloge Komunistične partije. Komunistična partija ni samo pozvala na borbo, ni samo vrgla geslo vstaje in agitirala za njo. Komunistična partija je bila tako močna, njene vezi z množicami so bile tako trdne, da je postala stebor vstaje, njena temeljna sila in prva borbeno vrsta. Njena največja vloga je v tem, da je organizirala vstajo in jo vodila od prvega dne do zmagovitega zaključka. Svoj ugled in vezi z množicami je Partija utrdila v borbi za pravice delavcev in kmetov v bivši Jugoslaviji s svojim naporom za obrambo neodvisnosti države. V ilegalni borbi je Partija vzgojila takšne kadre, ki so bili sposobni, da organizirajo močne in številne edinice, jih usposobijo za velike vojaške akcije in jim vlijejo duha samopremagovanja in junaštva. Zahvaljujoč temu, da je Partijo vodil takšen Centralni komite s tovaršim Titom na čelu, ki je znal dati Partiji pravilno politično linijo in primerne oblike borbe, je Partija z uspehom izpolnila svoje naloge. Poudariti moramo, da se moramo zahvaliti posebno v Srbiji za uspeh vstaje, njen načrtni razvoj tovaršiču Titu, ki je jo direktno vodil. Komunistična partija je dala vstaji moč, širino in vztrajnost v borbi. Pod vodstvom Komunistične partije je bila ustvarjena politična enotnost narodov, katere niso mogle streti vse laži, zverinstva in prevare izdajalcev. V Ljudski fronti so se združile v času vojne vse rodoljubne sile narodov, ne glede na politična prepričanja. Zato je Ljudska fronta bila in ostala velika pridobitev naše borbe in je danes poročilo za izpolnitev novih nalog in novih zmag.

Pot, ki jo je izbral srbski narod leta 1941, je bila in je ostala njegova pot v vsem času vojne in tudi po vojni. Pomen borbe srbskega naroda, ki jo je vodil skupno z ostalimi narodi Jugoslavije, ni manjši kot njegov doprinos v splošni borbi proti fašizmu, ki so ga vodili svobodoljubni narodi s Sovjetsko zvezo na čelu.

Zahvaljujoč 1.1941, pridobitvam osvobodilne vojne, ustvarja srbski narod v bratski skupnosti z ostalimi narodi Jugoslavije svoj prvi petletni plan, plan industrializacije in elektrifikacije naše države.

Petletni plan, ki bo spremenil našo državo iz zaostale polkolonialne dežele v tehnično napredno industrijsko državo, je nov dokaz, da žrtve, ki so padle v vojni, niso bile zastoj, da postajajo upi našega naroda stvarnost.

Kaj prinaša jugoslovanskim narodom petletni plan?

Ako so se morali naši narodi za ceno velikih žrtv, človeških in materialnih, boriti za svobodo in neodvisnost svoje države, je danes naša glavna naloga, da to neodvisnost ohranimo in zagotovimo miren razvoj in delo naših narodov. V osnovi petletnega plana je krepitev ekonomske moči naše države, krepitev obrambene sile. Vsaka številka v petletnem planu in plan sam kot celota sta usmerjena na ekonomsko krepitev in jačanje naše države.

Z izvedbo petletnega plana bodo se bolj narasle sile naše junaške armade, čuvarja naših narodov in čuvarja mej naše države.

Ce sta bratstvo in enotnost naših narodov, ustvarjena v vojni, velika služba osvobodilne borbe in temeljni kamen naše nove države, potem petletni plan z likvidacijo neenakosti v gospodarskem razvoju posameznih republik, nasledstva stare Jugoslavije, še bolj utrjuje bratstvo in enakopravnost naših narodov. To se še bolj utrjuje v borbi za plan, na mladinski prozi, v tovarnah in na poljih.

Sen vstaje 1.1941, delavcev, kmetov, inteligence in mladine, ki so umirali s

Proslava narodnega praznika v Novem Sadu

Novi Sad 7. julija. Sinoči se je pričela v Novem Sadu slavnostna proslava narodnega praznika — dneva vstaje v Srbiji. V bakladi, ki je krenila skozi mesto, je bilo navzočih več kot 25.000 oseb.

Po bakladi je bila slavnostna akademija v narodnem gledališču, na kateri je govoril član Izvršnega odbora Ljudske fronte Vojvodine Dušan Bogdanović.

Na Trgu osvoboditve pa je bilo ljudsko rajanje.

Dan vstaje so svečano proslavili v Obrenovcu, Grabovcu in Draževcih

Valjevo, 7. julija. Kot kraj proslave 7. julija, dneva vstaje v Srbiji so došli Obrenovci in vasi Grabovac ter Draževci.

Vas Grabovac leži 15 km od Obrenovca in je imela važno vlogo v pričetku vstaje v Srbiji. Proslava je zbrala ljudstvo okoliških vasi Stublina, Kirovana, Trstenice, Lončanika, Jaševa, Ljubiniča, Bubčevice, Grašca, Drena, Ratarja, Skele in Ušca. V rojstnem kraju Aleksandra Rankovića v vasi Draževcu je bila proslava vstaje, na katero je prišlo ljudstvo vasi Veliko polje, Jasenjaka, Panjevca, Poljana, Konatica in Vrbovna.

V Obrenovcu je bila včeraj slavnostna akademija, danes pa proslava. Prebivalci vasi Bariš, Mala mostanica, Mislodjin, Zvečka, Urovac, Katinsko, Zabežje so prišli v Obrenovac na proslavo.

Pri proslavi je sodelovalo tudi kulturno-umetniško društvo »Ambrasević«. Poleg tega so predvajali tudi delo »Kako se je kalilo jeklo«.

puško v roki na bojnem polju in v taboriščih zato, da ne bo v osvobodjeni domovini eksploatacije, bo postal z ustvaritvijo petletnega plana popolna stvarnost. Prehod sredstev za proizvodnjo iz rok kapitalistov v roke ljudstva je napravil konec eksploataciji vseh delavcev v mestu in vasi. Doba gospodarskih kriz, gladi in brezposelnosti, ki trka na vrata v kapitalističnih državah, je v naši državi stvar preteklosti. Delovni ljudje so se osvobodili suženjskih pogojev življenja in dela. Petletni plan odpira široke perspektive narodne blagostanja za vse delovne ljudi. Nekot v preteklosti se je govorilo o hiperprodukciji intelektualcev, na stotine strokovnjakov je bilo brez posla in so iskali drugih zaposlitve, v petletnem planu pa je določeno šolanje velikega števila strokovnjakov, ki so tako potrebni našemu gospodarstvu.

Izgraditev socializma navdušuje vse delovne ljudi naše države, ker v njem vidijo uresničenje boljšega in lepšega življenja. Milijoni ljudi se z velikim delovnim junaštvom ter poletom napevajo za izvedbo petletnega plana, ker ta plan pomeni novo veliko zmago. Kakor je šlo ljudstvo v vojni v borbo z običnikom, da je na njegovem čelu človek, ki je vse svoje življenje in vse svoje sposobnosti posvetil službi ljudstva in naporom vsega ljudstva in vsakega posameznika. Ljudska fronta je kot politična organizacija, v kateri je ustvarjena enotnost narodov in ki je uspeła do sedaj opraviti mnogo velikih narod, popolno poročilo, da bo srbski narod z uspehom izvršil naloge, določene v planu.

Srbski narod, ki je znal tako pogumno zgrabit za orožje v 1.1941, se boril z veliko močnejšim sovražnikom, vztrajal v tej borbi in zmagal, gre tudi danes, trdno združen v Ljudski fronti, po isti poti in se bori za ustvaritev petletnega plana.

Naši ljudje, delavci, kmetje in mladina, so znali darovati svoja življenja in premoženje za stvar svobode in jim ni žal truda in naporov pri krepitevi moči svoje države, njene neodvisnosti, povečanju blagostanja narodov in pri izgraditvi socializma. Napravili smo čudovita dejanja v vojni in bomo napravili isto v miru, kar se mnogim zdi nemogoče.

V koncertnem delu akademije je izvajal simfonični orkester beogradskega radia simfonijo »Pot k zmagi«. Pevski zbor »Abrasičević« je pod vodstvom Bogdana Babića odpel venec partizanskih pesmi.

Proslava četrte obletnice ustanovitve N. udarne divizije

Radovljica, 7. julija

Včeraj je bila v Radovljici proslava četrte obletnice ustanovitve N. udarne divizije. Svečanost se je pričela z odklovanjem oficirjev in podoficirjev, ki imajo že iz narodno-osvobodilne borbe posebne zasluge. Odklovanja je predal podpolkovnik Rudolf Hribernik. V imenu odklovanih oficirjev in podoficirjev se je za odklovanja zahvalil major Leo Lovrić in obljubil, da bo vsak odklovanji oficir in podoficir znal ceniti visoko odklovanje ter z delom dokazal, da ga je vreden.

Svečanosti in predaje odklovanj so prisostvovali tudi predstavniki MLO Radovljica in zastopniki množičnih organizacij. Nato so sledile lahkoatletske in plavalne tekme, popoldne pa tekme v košarki, odbojki in nogometu.

Slavnost je zaključil lepo uspel večerni koncert, posvečen četrto obletnici N. udarne divizije.

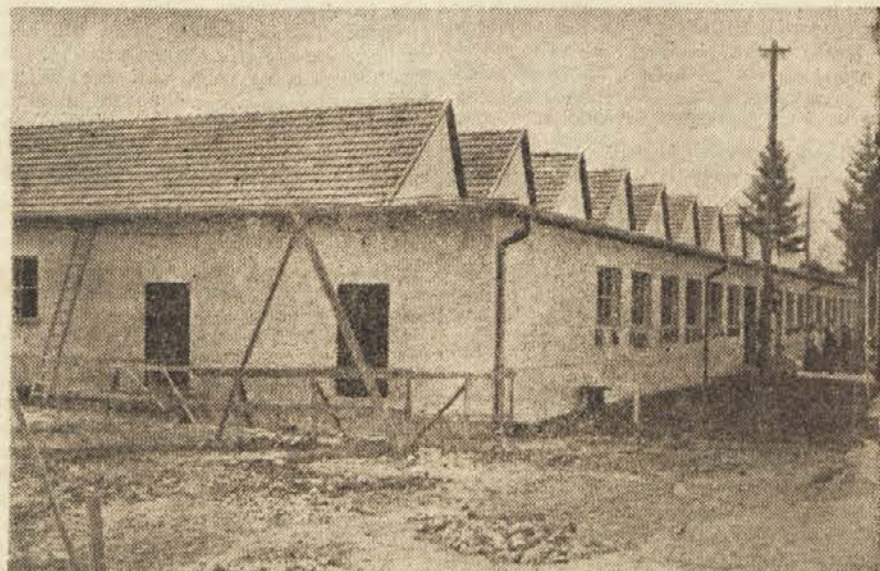
Prva tekstilna tovarna, ki je bila pri nas zgrajena po osvoboditvi

2. avgusta lansko leto je začel delovni kolektiv »Gradisa« graditi novo tekstilno tovarno v Novem mestu. V kratkem času je zrasla na polju, ki je bilo prej posejano z žitom, tovarna, prva, ki je bila dograjena po osvoboditvi in v petletki. V nedeljo so v novi tovarni svečano proslavili ta praznik.

Tovarna je moderna

Nova tovarna je zgrajena tako, da bo ves produkcijski proces teklet kot po tekočem traku. Odpadlo bo nepotrebno prenašanje blaga iz enega konca tovarne v drugi konec. V novo tovarno bodo avtomobili pripeljali surovine in jih odložili v veliko, ogrijavno skladišče, kjer ne bo potrebno delavcem

Zmagali so z veliko boljšim rezultatom. Norme so bile v tem tekmovalju presežene pri »Gradisu« za 67%. »Pionir« je presegel norme le za 20%. Druga točka tekmovalja osvetli uspeh »Gradisa« v gradnji. Tekmovali so še v delovni disciplini. Pri »Gradisu« je bila dosežena 99,6% vsakodnevna udeležba pri delu, kar pomeni, da sta neopravičeno manjkala največ dva, trije delavci. Pri »Pionirju« pa se je dela disciplinirano udeleževalo v tem mesecu le 80,6% delavcev. V enomeščnem tekmovalju smo iz vrst delavcev kolektiva »Gradisa« dobili nove udarnike. Med tekmovaljem se je »Gradisa« okrepil, pridobil precej izkušenj in bo krepko prijel za delo na novem gradilišču na Jesenicah, kamor

Del novo dograjene tekstilne tovarne v Novem mestu

razkladati velikih in težkih bal. To delo bo opravil žerjav »Demag«. Poleg skladišča je trgovnica, čistilnica in barvarna. V mnogih starih tekstilnih tovarnah so ti objekti med seboj ločeni in surovine prevažajo iz enega na drugi konec, preden so pripravljene za predilnico. V novi tovarni so ti oddelki drug poleg drugega in razporejeni tako, kakor to zahteva produkcija. Tovarna ima tudi predilnico, ki se bo posebno odklovala po notranji opremi. Tla bodo parketirana, razsvetljena bo z živosrebrnimi žarnicami, ki dajejo dnevno svetlobo. Tudi klimatska naprava, to je priprava za vzdrževanje stalne temperature in vlage, ki je potrebna za uspešno delo na predilnih strojih, je moderna in bo istočasno zračila delavnico. V taki delavnici bo delo prijetno. Preja bo odpeljana nato v tkalnico, ki je zgrajena vzporedno s predilnico. K predilnici je priključeno upravno poslopje, kjer je istočasno tudi veliko skladišče, kjer bodo gotovo blago pripravljali za transport. Ker bo delo v novi tovarni teklo kot po tekočem traku, bo na ta način pridobljene mnogo časa, kar se bo poznalo tudi pri produkciji in pri ceni produktov.

Enomesečno tekmovalje

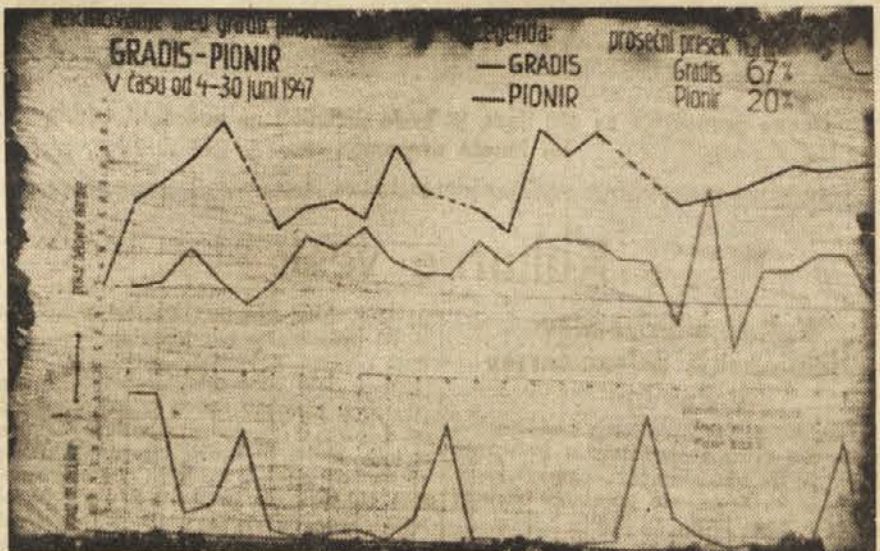
Delovni kolektiv »Gradisa« se je zavzel, da zgradi opisano moderno tovarno čimprej. Ves čas gradnje, to je 11 mesecev so presejali norme za povprečno 30%. Zadnji mesec gradnje pa so napovedali tekmovalje novomeškemu gradbenemu podjetju »Pionir«.

kolektiv odhaja. »Pionir« pa bo prevzel še preostala manjša dela v tovarni.

Kljub selitvi bodo dosegli plan

V novo moderno tovarno se bodo preselili delavci in delavke iz stare, nehidrične in nenačrtno zgrajene tovarne »Novoteksa«. V nedeljo se je tkalec in tkalkam, ki so se udeležili proslave, iz lice razbralo navdušenje, ko so povpraševali: »Ali se bomo kmalu preselili?« V tovarni bodo tudi kmalu urejeni lepi sindikalni prostori, kopalnice, garderobe itd. Vse to vleče delavce iz stare tovarne v novo.

Za selitev je bil sestavljen natančen načrt. Plan celoletne produkcije, ki je bil pred kratkim povečan, bo kljub selitvi dosežen. Stroj bodo iz stare tovarne odpeljali v novo, ga namestili, nakar bo začel takoj z delom. Tako bodo selili stroji za strojem in delavci so pripravljani, da bodo zamujeno nadoknadili. Rešiti pa bodo morali še večje in težje naloge. Tovarna bo tudi po sestavi strojev najmodernejša, v novi tovarni bodo izdelovali najkvalitetnejše volneno blago v Sloveniji. Čaka jih torej naloga, da pričijo stare delavce na novo delo, na nove stroje. Istočasno pa je tovarna tudi mnogo večja, zato bodo morali pričeti tudi take delavce, ki bodo prvič stopili v tovarno. Te težke naloge se ne bojijo. Delovni kolektiv »Novoteksa« je prepričan, da jo bo stoprocentno izvedel. Tako bo prva, novo dograjena tovarna v petletki kmalu tudi v produkciji krepko podprla izvedbo petletnega plana tekstilne stroke.

Grafikon, ki ponazoruje potek osemesečnega tekmovalja med »Gradisom« in »Pionirjem«. — Zgornji dve črti prikazujeta presežanje norm pri enem in drugem podjetju. Zgornja črta je »Gradisova«, ki je v tekmovalju presegel normo za 67%. — Spodnji del ponazoruje tekmovalje v disciplini

Obsodba dveh uslužbencev ljubljanske železniške direkcije zaradi malomarnega odpošiljanja materiala na mladini, progo

Naše časopisje je pred kratkim pisalo o brezvestnem odnosu, ki so ga pokazali nekateri uslužbenci železniške direkcije pri odpošiljanju progovnega materiala na mladinsko progo Šamac—Sarajevo. Dva izmed njih, in sicer Strniša Emil in ing. Funtek Venceslav, sta se morala zaradi tega zagovarjati pred okrožnim ljudskim sodiščem v Ljubljani, ki je obsojilo na dva meseca odvzema prostosti s prisilnim delom. Oba obtožena sta se proti tej razsodbi pritožila, nakar ju je Vrhovno sodišče kaznovalo na 6 mesecev prisilnega dela brez odvzema prostosti. Prepričalo se je namreč, da je bila nerednemu odpošiljanju kriva njuna malomarnost, nista pa imela namena sabotirati.

Vrhovno sodišče je zvišalo kazni špekulantu iz Trbovelj

V Celju je bil 14. maja t. l. pred okrožnim ljudskim sodiščem obsojen Počivavšek Gvido, gostilničar in trgovec z vinom v Trbovljah, ki je s ponarejenimi računmi prevajal OLO, da je nakupil 300.000 litrov vina po 30 dinarjev za liter, dočim ga je v resnici plačeval le po 22 dinarjev. Na ta način je v kratkem času zaslužil skoraj dva in pol milijona dinarjev. Sodišče ga je za to špekulacijo obsojilo na dve leti odvzema prostosti s prisilnim delom, prepoved izvrševanja gostilniške obrti za dve leti in zapleno gostilniške hiše s pripadajočimi poslopji.

Ta nizka kazen je vzbudila nezadovoljstvo med poštenimi ljudmi, ki ga poznajo kot velikega špekulanta.

Na pritožbo javnega tožilca je Vrhovno sodišče Počivavšku zvišalo kazni na 4 leta odvzema prostosti s prisilnim delom.

Pravilno ugotovljena obratna sredstva so temelj finančnega plana

V fazo izdelave finančnih planov podjetij spada tudi ugotavljanje višine potrebnih obratnih sredstev. Za razliko od kapitalističnih podjetij ta sredstva v socialističnih podjetjih ne služijo za spekulativne namene, temveč so podvržena narodnogospodarskemu planu. Kapitalistični podjetnik je pri ugotavljanju višine potrebnih obratnih sredstev prepuščen igri spontano delujočih zakonov, tržni konjunkturi in okolnostim elementarnih sil. On se je v času, ko je bil material poci, založil z njim preko normative in ga prodajal, kadar se je cena višala. Podjetje je v času gospodarskega poleta razpolagalo s sredstvi nad minimum in jih zato trosilo nesmotrno. Plansko gospodarstvo je preprečilo nadaljnje anarhično gospodarjenje, kajti danes se noben ciklus v proizvodnem procesu ne vrši svojevoljno, marveč po načrtu, zlasti pa nima nihče pravice, da bi imobiliziral obratna sredstva za kapitalne investicije.

Z našim narodnogospodarskim načrtom finančni plan podjetij vsako leto vnaprej ugotavlja višino potrebnih obratnih sredstev, ki so izražena v denarju. Podjetja vnaprej določajo višino lastnih obratnih sredstev: surovine, pomožni pogonski in razni gospodarski material, polizdelke, rezervne dele, gotove izdelke in vsa ona sredstva, ki so podjetju potrebna za njegovo normalno poslovanje.

Naštetih elementov obratnih sredstev morajo zagotoviti nepretrganost proizvodnega procesa in plansko preskrbo proizvodnje. Vsa obratna sredstva, ki jih je dobilo podjetje za svojo operativno samostojnost, omogočajo gospodarsko življenje podjetja, načrt pa določa obseg proizvodnje, obseg zalog, porazdelitev blaga in določa tudi stike ter intenzivnost krogtokov. Zaradi teh funkcij obratnih sredstev je važno, da podjetja pri izdelavi finančnih planov ugotavljajo res natančno višino obratnih sredstev. Res je, da je pri nekaterih podjetjih zveznega, republiškega ali lokalnega značaja težko ugotoviti višino zalog blaga odnosno obratnih sredstev, vendar pa morajo ta podjetja s svojimi finančnimi plani preprečiti ustvarjanje odvisnih zalog surovin in materiala, ki obremenjuje njegovo finance in zmanjšuje njegovo sposobnost. Podjetja, ki imajo svoja obratna sredstva preko normative, ne morejo poravnati dolgove dobaviteljem in plačati delavcem mezd brez bančnega kredita in tudi zaradi tega pri drugih podjetjih nastaja pomanjkanje tega materiala.

Presežke obratnih sredstev enega podjetja je potrebno vnovčiti ali preknjižiti na drugo podjetje, kateremu ta sredstva manjkajo. Kadar pa ima celotna gospodarska veja presežke, se vnesajo v bužet kot dohodek. Nikakor ni dopustno, da bi obratna sredstva ležala neizkoriščena pri podjetjih, dočim bi druga podjetja med tem časom čutila veliko potrebo po povečanju svojih obratnih sredstev. Podjetja se morajo izogniti plačevanju obresti za kredite, odobrene pri bankah. Vedno je potrebno imeti pred očmi osnovno načelo, da finančni plan podjetja vsako leto ugotavlja višino obratnih sredstev, ki niso stalna, temveč se spreminjajo in so v prvi vrsti odvisna od obsega poslovanja podjetja. Ako ta obseg raste iz leta v leto, tedaj praviloma rastejo tudi obratna sredstva. Težnja podjetij mora biti čimvečja racionalizacija obratnih sredstev in čim hitrejši obtok robe. Sam proračun pa brezobrestno oskrbuje z obratnimi sredstvi podjetja in prispeva k znižanju prodajnih cen blagu. Ravno iz teh vidikov so podjetja dolžna svoje potrebe po obrat-

nih sredstvih znižati na minimum.

Podjetjem s sezonskim značajem se višina obratnih sredstev ugotavlja po potrebi, in sicer za najmanjši obseg dela, t. j. vzamemo stanje za ono tromesečje, ko so zaloge najmanjše. Preostanek nekritičnih obratnih sredstev se krije pri teritorialno pristojni podružnici Narodne banke s kratkoročnim kreditom. Tak je postopek iz razlogov, ker ne moremo dopustiti, da bi trenutno potrebna velika denarna sredstva za časa sezone dela takega podjetja ležala neizkoriščena pri podjetju ves ostali čas. Taka sredstva se ne jemljejo v poštev pri ugotavljanju lastnih sredstev podjetja, temveč se prijavljajo samo za vnos v kreditni plan.

Za razliko od osnovnih sredstev podjetja, kjer je operativna samostojnost omejena, so obratna sredstva na razpolago podjetju, ki lahko z njimi manevrira in koristi splošnega gospodarskega plana. Zaradi takega značaja obratnih sredstev je potrebna stalna kontrola in evidenca teh sredstev, ker vse to pospešuje njihovo pravilno izkoriščanje. L. K.

Kmečki praznik v Verdu pri Vrhniki

V nedeljo zjutraj je bilo na Vrhniki vse živo in razigrano. Mladinci in mladinke ter pionirji so tekali sem in tja v krojih z rdečimi rutami okrog vratu in sopki nageljnov na preih. Tudi iz okoliških vasi so prihajale skupine kmetov, mladincev in pionirjev peš, na vozovih in tovornih avtomobilih. Udeležence iz Ljubljane in oddaljenih krajev so počakali s sindikalno godbo na postaji, nakar se je formiral sprevod ter krenil proti Verdu in dalje na travnik, kjer se je ob desetih pričelo tekmovalje koscev.

Tekmovalo je 38 koscev, med temi štiri ženske. Vaak je imel pokositi 50 m dolg in 2,50 m širok kos travnika. Tekmovali so v skupinah po deset koscev. Množica gledalcev je zmagovalcem navdušeno ploskala in občudovala njihovo spretnost.

Ta čas, ko so tekmovali z ročnimi kosami, pa so kosili tudi z ročno motorno kosilnico in z velikimi kosilnicami na traktorski pogon. Posebno motorna kosilnica je vzbujala med gledalci pozornost. Kmetje so strokovnjaško in kritično presojali vse njene prednosti in nedostatke pred navadno ročno košnjo. Nekateri so

bili mnenja, da je stari način košnje le še boljše, ker se najlepše pokosi, drugi pa so sicer to potrdili, vendar so dejali, čemu bi se človek mučil pri delu, kjer ga lahko nadomesti stroj. »Moramo računati s tem,« je mlajši kmet modro pripomnil, »da se danes kosci ne ponujajo sami, kakor so se nekoč. Danes nobeden ne čaka doma, kdaj ima kmet košnjo, temveč si vsak poišče stalno delo v tovarni. Kmet sam s svojo delovno silo pa še zdaleka ne zmore vse košnje brez pomoči strojev.«

Popoldne je sledila na prostem kulturna prireditve, pri kateri je sodeloval moški pevski zbor z Verda, pionirji iz Senožic in Stare Loke, igralska družina z Verda, ki je igrala odlomek iz »Hlapca Jerneja«, fizikoturniki iz Borovnice, mladinci in mladinke iz Horjula in drugi. Na sporedu so bile zborne deklamacije, partizanske in nar. pesmi v zvezi z izvajanjem simboličnih slik, ki so prikazovale kmečko delo in drugo. Nepozaben bo ostal vsakemu gledalcu simbolični prikaz pionirjev, kakšna je pot od zrna, ki se poseje, do kruha. Igrali so tako spretno in prirodno, kakor more pač le otrok iz vasi. Ta kulturna prireditve je lep primer, kako so lahko v vsaki vasi, pri vsakih možnostih, organizirajo kulturne prireditve, ki pritegnejo množice, akoravno so te prireditve le odraz vsakdanjega kmečkega dela in kmečkih običajev.

Po končanem sporedu je tov. iz okraja v krajšem referatu omenil pomen in namen tekmovalja v tovarnah in na kmetih, zatem pa je predsednik okrajnega OF odbora prečital imena zmagovalcev na dopoldanskem tekmovalju, jim čestital in razdelil nagrade.

Najboljši čas 4.10 minute je dosegel Logar Jakob iz Horjula. Dobil je za nagrado kompletno koso in knjigo VKPB. Drugi je bil Stržinar Franc z Vrhnike s prvovrstno košnjo širine 2.80 m in časom 5.37, najrajši s koso. Tretji je Jože Jurca s časom 5.31 in je bil nagrajen tudi s koso. Ostali zmagovalci so bili Gutnik Avgust iz Ligojne, Jereb Jože, Vrzdenc, Končan Andrej, Horjul, Petje Mirko, Litiija, Ključar Franc, Bistra, Vrhove Slavko, Kozarje, Malvašič Bernard, Vrhnika, Rihard Franc, Sela, Veihar Pepca, Bevke in Skubic Marija iz Litiije so bili pa nagrajeni s knjigami, kot so »Ana Karenina«, »Jammica«, »Od Kotelj do Belih vod« in druge. Gostilša Janez iz Bevke je bil pa pohvaljen kot najstarejši tekmovalce in za najbolj čisto košnjo.

Kako poteka popis zemeljskih površin v Sloveniji

Iz doslej dospelih poročil je razvidno, da popis zemeljskih površin, ki se vrši po vsej državi, v LRS dobro napreduje. Posamezni okraji so pravilno razumeli važnost popisa zemeljskih površin in v ta namen popis organizacijsko dobro pripravili. Ustanovili so širše okrajne popisne ter krajevne popisovalne komisije. Na množičnih sestankih so se pred pričetkom popisa raztolmačili namen in pomen pravilnega pregleda v kmetijstvu za naše plansko gospodarstvo in tako odzvali podlago vsaki zlonamerni govorici, ki bi jo tak popis utegnil povzročiti. Organizacijsko in snovno je popis najboljši tam, kjer v celoti sodelujejo krajevni odbori, predsednik in tajnik ali pa starejši izkušeni kmetovalci domačini, ki dobro poznajo posestvene in kmetijske razmere v svojem kraju.

Do sedaj so se izkazali od najboljših okraji: Crnomelj, Grosuplje, Krško, Ptuj, Murska Sobota, Ljutomer, Konjice, Idrija, Ajdovščina in drugi. Dobro napreduje popis tudi v okrajih: Jesenice, Kranj, Mozirje, Trebnje, Postojna, Rakek, del Kočevskega okraja in dr.

Med mesti se je najbolj izkazalo Celje. Ljubljana-mesto dela dobro v nekaterih rajonih in KLO-jih: Polje, Jezica, St. Vid, dočim zaostajata Rakovnik-Vič in rajon Center. Težave s popisom so v Mariboru in splošno v vseh okrajnih mestih in drugih večjih krajih, da samo naštejemo: Bled, Jesenice, Kamnik, Škofja Loka, Novo mesto itd.

Komisijam, ki pregledujejo teren, ne gre v račun, kako to, da najde popisovalec vsaka hribovska vasica, kjer je malo šolanih ljudi, kmetje pa so prepoznapeni s poljskimi deli, pa vendar stvar teče, mučijo se s preračunavanjem parcel in posestnih listov na podlagi zastarelega katastrskega stanja in ogromnih sprememb, ki so se v naravi izvršile, odkar je bil naš kataster iz-

gotovljen. Po več ur traja včasih popisovanje površine zemljišča enega prijavitelja. In vendar z dobro voljo in trudom vse gre. Na drugi strani imamo v mestih res zaposlene ljudi, poleg teh pa je še ogromno število takih, ki nimajo veliko dela, zlasti upokojenci itd., vendar je odziv z njihove strani zelo majhen.

Splošno se lahko ugotovi, da popis zlasti dobro teče tam, kjer okrajni izvršilni odbori nudijo zadostno pomoč popisni komisiji, kjer pa tega ni, ostaja vsa organizacija na ramah 1 do 3 ljudi, ki pa okrajnega teritorija ne morejo obvladati (takšen je primer v Novem mestu, Prevaljah in še drugje).

Napake je opaziti tudi v pogledu prijave krmskih rastlin in pašnikov, ki zasledujejo cilj, utajiti orne površine in prikriti oddajo žitaric. V okrajih Ljubljana-okolica, Trbovlje in Slovenska Bistrica primerjajo travnike, kjer se pred jesenskim oranjem kosi, pašnikom in to cele površine do enega ha. V Dobu je kmet, ki ima 8 ha orne površine, prijavil 50% krmskih rastlin. Iz tega sledi, da mora popisovalec temeljito poznati lokalne razmere kraja in ljudstvu pravilno razčlenjevati uredbu popisa.

Da bo popis v celoti uspel in dosežanje napake odstranjene, bodo morali okrajni izvršilni odbori in rajonske ter krajevne popisovalne komisije posvetiti temu vprašanju še večjo pažnjo. Ena glavnih nalog je, da so stalno med seboj povezani, da pošiljajo redna poročila, dodelijo popisovalce z gotovoga terena, kjer je potreba največja in samoiniciativno rešujejo probleme na licu mesta. Ako se bo vsak funkcionar zavedal svojih dolžnosti in s predanostjo izvrševal delo ter posredoval svoje znanje množicam, bo pripomogel, da uspe popis zemeljskih površin, ki je predpogoj za načrtno delo v našem kmetijstvu.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

V Ohridu in okolici gradijo številna večja poslopja. V kraju Sv. Stefan pri Ohridu gradijo ob jezeru veliki sindikalni letoviški dom, ki bo največje poslopje v Ohridu in okolici. Imelo bo pet nadstropij in skupaj 200 sob. V istem kraju gradijo tudi sindikalni dom. Blizu teh poslopij bodo letos zgrajeni otroško okrevališče. Delati bodo začeli kmalu. V samem Ohridu gradijo ljudsko šolo, dalje poslopje uprave za plovbo, ki bo skoraj končano, in še letos bodo postavili paviljone za zdravljenje kostne tuberkuloze. Razen tega bodo dokončali številna poslopja, ki so jih začeli graditi že lani, in sicer bolnišnico za tuberkulozo, protituberkulozni dispanzer, pošto, kmetijsko šolo i. dr. gradnje.

Stanovanja za 100 najpotrebnejših delavskih družin v Banjaluki, Banjalški delovni kolektivi so se obvezali, da bodo prostovoljno zgradili stanovanjske hiše v prvem letu petletnega plana. Temelje so že začeli kopati. Ljudske oblasti jih bodo podprle gmotno.

Subotični mlini bodo lahko obratovali s polno zmogljivostjo. Obrati so dobro pripravljene na novo sezono. Zdjaj so vsi mlini, ki so bili med vojno zelo poškodovani, povsem popravljeni, tako da bodo lahko obratovali s polno zmogljivostjo. Dovolj je tudi strokovnih delovnih moči, ki so se usposobile na mlinarskih tečajih.

Sladkorna tovarna v Zrenjaninu bo postala kombinat. Za gradbena dela in strojne naprave je določen za letos in prihodnje leto kredit 200.000.000 din. Ob skladorni tovarni bodo zgradili tovarno škroba in obrate za predelavo koruze. Letos nameravajo zgraditi 19 poslopij.

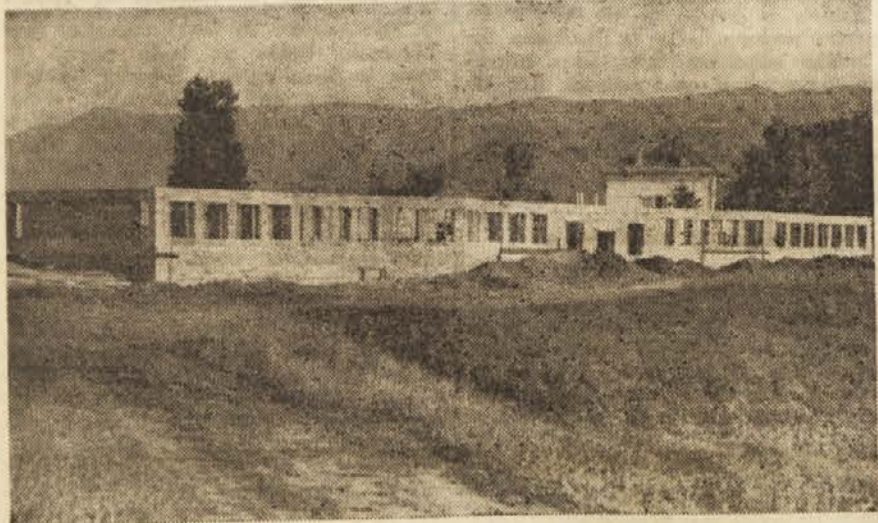
Gradbena dela so začela že spomladi. Največje poslopje, ki ga gradijo, je silos za surovine s prostorom za 15.000 vanogov.

Uvedba kontrolnih pisem za nadziranje poslovanja pošt. Poštno ministrstvo je uvedlo kontrolna pisma, da bo mogoče ugotavljati, če pošiljke prihajajo dovolj redno. V ta namen bodo odposiljali kontrolna pisma zasebnikom iz Beograda v razne kraje v državi. V pismu bo priložena kuverta za odgovor. Naslovnika bodo naprosili, naj odgovori, kateri dan in ob kateri uri je pismo prejel. Tako bodo tudi lahko dognali, koliko časa potrebuje pismo od naslovnika do organa kontrolne službe. Iz dohodnih podatkov je bilo ugotovljeno, da potuje pismo iz Beograda v Zagreb 33, v Ljubljano in Skoplje 48 in v Split 49 ur.

Obnova in gospodarski dvig Bakra med petletko. Izdelali so načrt za dela na mestnem področju v petih letih. Veliko skrb bodo zlasti posvetili olepsavi mesta ter ureditvi kopaljšča, ker je za Bakar tujski promet velikega pomena. V Bakru gradijo tudi dve tovarni: tovarno za predelovanje industrijske rastline žukve in tovarno za predelovanje saj.

Iz letala trosijo letake z navodili za kmetijska dela. Kmetijsko ministrstvo LR Srbije je posvetilo veliko skrb organizaciji kmetijskih del. V ta namen uporabljata tudi posebno letalo za trosenje letakov. S tem letalom so od 27. do 30. junija trosili letake na področju Srbije in Vojvodine. Raztrosili so nad 600.000 letakov. V letakih so bila navodila s priporočilom za proračun strnišč in dalje, kako je treba pobirati škodljivce, predvsem koloradskega hrošča.

Novogradnje na Bledu

Masovno prenočišče za 400 ljudi, ki bodo prihajali na nedeljski oddih, bo kmalu dograjeno

Kulturne vesti

Kulturna prireditve ljubljanskih železničarjev v Rovinju

Sindiklatno članstvo vseh ljubljanskih podružnic zveze železniških in prevoznih delavcev in nameščencev Jugoslavije je v soboto in nedeljo s posebnim vlakom obiskalo našo Istro.

Najlepši del izleta pa je bila brez dvoma izredno uspešna kulturna prireditve v rovinjskem domu kulture, ki se je razvila v mogočno manifestacijo bratstva in edinstva vseh narodov v novi Jugoslaviji. Okrog devete ure so izletniki v dolgem sprevodu z dvema godbama — domačin in mladinska godba »Tineta Rožanac« — na čelu krenili po mestnih ulicah, kjer se je zbralo vse prebivalstvo. Še bolj kakor sprevod po mestu je razgibala ljudi manifestacija in prireditve, ki so jo priredili gostje in domačini v dvorani kulturnega doma.

Skoraj dve uri dolg spored v dvorani pa sta med kratkimi govori o perspektivah bodočega dela italijanskega in slovenskega ljudstva na tem delu jugoslovanske zemlje izpolnila moški in mešani pevski zbor »Tineta Rožanac« ter njegova mladinska godba, drugi, še efektnejši del je izvedel domači moški pevski zbor, ki je izletnikom podal šop svojih izvornih pesnic, to je melodijah ljudskih napevov v domačem narečju, v katerih velik del zbora spremlja solista s posmenjanjem raznih glasbil.

Invalidski pevski zbor JA na Primorskem

Pred dnevi je Vipavski dolini gostoval invalidski pevski zbor s narodnimi in

partizanskimi pesmimi. Povsod, kamor so prišli invalidi, so bili toplo sprejeti. Njihovi nastopi v Vapavi, Ajdovščini, Sempasu in Selu bodo ostali ljudem v lepem spominu. Posebno dobro je uspel nastop na Lijaku, kjer danes mladina regulira strugo. Vedri in veseli ter politično neomajni so invalidi ljudstvu Vipavske doline pokazali, da borba tudi zanje še ni končana in da so še vedno pripravljene delati, posebno tudi na področju kulture in prosvete.

V Zagreb sta prispela bolgarska književnika in novinarja Sašo Nastev in Blaga Corbeva. Sašo Nastev je član redakcijskega odbora časopisa »Novinac«, glasila zveze novinarjev Bolgarije, in sodelavec bolgarskega domovinskofrontovskega tiska. Blaga Corbeva je doma iz Bitolja in je sodelavka bolgarskega časopisa »Narodni ženski glas« in drugih domovinskofrontovskih listov in časopisov.

V Daruvarju so slovesno proslavili 40. obletnico kulturno-prosvetnega društva česke narodne manjšine »Česka Beseda«. Vršila so je slovenska seja »Česke Besede« in akademija, ki se je je udeležil češkoslovaški veleposlanik v Beogradu dr. Jožef Korbel. Po jubilejni ekupščini »Česke Besede« in zveze Čehov v Jugoslaviji je bilo zborovanje, na katerem so govorili minister za narodno zdravstvo LR Hrvatske dr. Aleksander Kobarovič, češkoslovaški veleposlanik dr. Jožef Korbel in ljudski poslanec Josef Vojaček-Tarac.

V Beogradu dokončujejo dokumentarni film o mimohodu jugoslovanskih fizikoturnikov, ki je bil dne 22. junija

v Beogradu. V filmu je prikazan mimohod fizikoturnikov na Terazijah in popoldanski telovadno-sportni del zleta. Snemalo ga je 16 operaterjev iz beograjskih filmskih studijev »Zvezda« in »Avalac« pod vodstvom režiserja Vojislava Nanovića in člana redakcije »Filmskih novosti« »Zvezda« filmca. Poleg naših operaterjev je snemal fizikoturni zlet tudi sodelavec »Mosfilm« za sovjetski filmski tehnik.

Ob pričetku avgusta bo dokončan tudi dokumentarni film »Vlak 51« po scenariju in režiji Rudolfa Sremca.

V beograjskem filmskem podjetju »Avalac« dokončujejo dokumentarni film »24 ur v glavnom mestu FLRJC«.

V Jugoslaviji izhaja danes 14 pionirskih časopisov in listov. To so glasila organizacije zveze pionirjev in podmladka pionirjev.

Osnrednja glasila zveze so mesečni časopis »Pionirje«, »Pionirske novine«, ki izhajata enkrat tedensko, mesečni časopis podmladka »Proletarac« in mesečnik za pionirske voditelje »Pionirski rukovodilac«, ki izhaja v Beogradu.

V LR Sloveniji izhaja časopis »Pionir«, nato mesečnik podmladka »Čicibanc«, a v letu »Istrski pionirje«. V LR Hrvatski izhaja 14 dnevni časopis »Pionir« in v LR Makedoniji mesečnik »Pionirski vestnik«.

Pionirji narodnih manjšin v Jugoslaviji imajo tudi svoja glasila. Šiptarski pionirji izdajajo list pod naslovom »Gazeta Pionirje«, ki izhaja v Prištini. V Novem Sadu izhaja list »Pionirysage«, glasilo zveze pionirjev madžarske manjšine. V Petrovarcu izhaja list »Naši pionirje«. Zveza pionirjev romunske manjšine izdaja v Vrhu vsakih 14 dni list »Bucuria Pionirilor«.

Filmsko podjetje »Jadrana«, ki je pričelo delo v drugi polovici pr. l., je snemalo doslej večje število dokumentarnih in kulturnih filmov ter filmskih mesečnih

žurnalov. Do konca julija bo dokončano snemanje kulturnega filma »Glasbeno življenje Zagreba«. Izven načrta so snemali dokumentarne filme »Stepinac pred ljudskim sodiščem«, »Cement«, »Prvi maj« in druge. Izdelali so v ruski, francoski, angleški in češki verziji sedem filmov.

V tem letu bodo dokončali snemanje umetniškega filma »In ta narod bo življal po scenariju Branka Čopića, ki ga eadaj snemajo tudi na Bledu. Razen tega bodo izdelali tudi umetniški film »Zastava« po scenariju Horvata.

Šef laboratorijskega oddelka »Jadrana« Viktor Rubak je konstruiral avtomatski stroj za razvijanje filmov in s tem pospešil proces dela.

Komite za kinematografijo vlade FLRJ ustanavlja kinofek, ki bo imela za nalogo zbirati kopije vseh filmov domače in tuje proizvodnje.

V kinoteki bodo zbrane vse kopije starih jugoslovanskih in inozemskih žurnalov, dokumentarnih in umetniških filmov, filmov, snetih za časa vojne itd. S pomočjo zamenjave s tujimi kinotekami mora naša kinoteka zagotoviti kopije vseh tujih filmov, za katere se domači filmski delavci najbolj zanimajo.

Kinoteka komiteja za kinematografijo mora omogočiti rediteljem, dramaturgom in ostalim filmskim delavcem vse naše države, da se spoznajo z zgodovino razvoja filma in najpomembnejšimi filmskimi deli.

Četrta razstava del članov Zdrženja likovnih umetnikov Srbije. Četrta razstava pomeni velik uspeh srbskih umetnikov tako po številu kakor po vsebini razstavljenih del. Več kot polovica razstavljenih del predstavlja trenutke iz obnove in izgradnje države in ustvarjalni polet naših delovnih množic.

Med prvimi odkupljenimi deli na tej razstavi so bila dela mladih slikarjev Mio-

draga Popovića, Bože Ivića, Petra Omcićuša in Bate Mihalovića, ter dela kiparjev Vladeta Petrića, Trifuna Makšića in Radivoja Subotičkega. S tem je našim mladim umetnikom — študentom akademije likovnih umetnosti — dana velika pomoč za nadaljnje delo pri umetniški izpopolnitvi.

Pri Batini skali na Donavi bodo to leto odkrili spomenik Rdeči Armadi. Dela pri izgraditvi tega spomenika, za katerega je napravil načrt kipar Anton Avguštinčič, grede že h kraju. V teku so zaključena dela na arhitektonskem delu spomenika, v državnih livnah v Beogradu in Zagrebu pa ulivajo posamezne dele spomenika.

Spomenik, posvečen herojski vojski SZ, stoji na tistem prostoru, kjer so se odigrale najvažnejše vojaške operacije Rdeče Armade za prehod čez Donavo. Na poziv Zveze književnikov Jugoslavije sta prispela te dni v Beograd rumunski književnik Mihael Krucan in madžarski književnik Sabo Paal. Gošta se bosta mudila v naši državi mesec dni. V času svojega bivanja bosta obiskala tudi mladinsko progno Samac-Sarajevo.

NOVE KNJIGE

Venceslav Winkler: Petelinje pero. »Mladinska knjiga«. Ljubljana 1947. Strani 91.

Na juriš, naprej, partizan! Zgodbe in povesti. »Mladinska knjiga«. Ljubljana 1947. Strani 94.

Pišite za mladino! M. Gorki: Dajte mladini knjigo! O temah mladinske književnosti. I. Beljajev: Znanstvena fantastika v mladinski književnosti. V. Tuber: O ilustriranju mladinskih knjig. Prevodil Angelco Cerkenik. »Mladinska knjiga«. Ljubljana 1947. Strani 53.

Komunistična partija Indije obso a angleški načrt o delitvi Indije

Delhi 7. julija. Tass poroča: Centralni komitet KP Indije je sprejel resolucijo glede angleškega načrta, v kateri je med drugim rečeno:

»Pod pritiskom množičnega gibanja v Indiji in zaradi utrditve demokracije na vsem svetu so bili angleški vladajoči krogi prisiljeni pričeti pogajanja z indijskimi voditelji, zahtevajoč nova pota za ohranitev svoje oblasti v Indiji. Edini cilj novega načrta je v tem, da se zaseje razdor med ljudstvom, da se učvrsti reakcija in da iz neodvisnosti Indije napravijo golo formalnost.

Anglija dosega to — prvič z razdelitvijo Indije na dve sovražni državi, Hindustan in Pakistan; drugič, da svetujejo lutkovnim knezom, naj ostanejo izven in-

dijske zveze in da zavirajo demokrati-zacijo dežele; tretjič z utrditvijo stikov z indijskimi kapitalisti in buržoazijo zato, da bi podredili indijsko gospodarstvo svojem vplivu.

Komunistična partija poudarja te zahteve:

Umik vseh angleških čet, odklonitev kakršnih koli vojaških zvez z Anglijo, ustvaritev neodvisne zunanje politike in zagotovitev podpore organizacije Združenih narodov, uvedbo državne kontrole nad zunanjo trgovino in anglo-indijskimi trgovskimi posli, takojšnje izplačilo angleškega sterlinskega dolga Indiji, industrializacijo dežele in nacionalizacijo vseh angleških industrijskih koncernov.

Komunistična partija opozarja v ome-

njeni resoluciji na dejstvo, da postaja položaj v Pakistanu nevaren, ker bodo v vseh gospodarsko in kulturno zaostalih področjih težili fevdalci za tem, da odtegnejo množice od antiimperialistične borbe in da jih prevale na verski teren. Poizkušali bodo obdržati Pakistan kot britanski dominion, da bi ohranili svoje fevdalne privilegije.

Komunistična partija se obrača na vse napredne muslimane ter jih poziva v borbo za demokracijo, poziva jih v borbo proti statusu dominiona in izjavlja, da je pripravljena nadaljevati borbo za neodvisnost, demokracijo in enotnost Indije. Komunistična partija poziva vse levičarske stranke in skupine, naj pozabijo na prejšnje razprtije in naj pričnejo skupno borbo za popolno neodvisnost Indije.

Izjava Klementa Gottwalda ob priliki Vseslovanskega dne v Bratislavi Sodelovanje med narodi Vzhodne Evrope je pozitiven prispevek k izgraditvi svetovnega miru

Bratislava, 7. julija (Tanjug). Predsednik češkoslovske vlade Klement Gottwald je imel včeraj na proslavi vseslovanskega dne v Bratislavi govor.

O konferenci v Moskvi in o težavah, ki nastajajo pri izvajanju demilitarizacije in denacifikacije Nemčije, je predsednik Gottwald izjavil:

»Moskovska konferenca je pokazala, da samo stališče SZ, ki hoče dosledno uničiti ostanke militarizma v Nemčiji, ustreza življenjskim koristim slovanskih narodov in da je politika SZ v celoti tudi njihova politika. Ta dejstva so prisilila slovanske narode, da niso čakali na rešitev nemškega vprašanja, ampak so sami storili vse, kar je v njihovi moči, da si zagotovijo varnost, državno samostojnost in miren razvoj. Pobuda slovanskih narodov, da zavarujejo mir in uresničijo sodelovanje med narodi Vzhodne Evrope, je dragocen in pozitiven prispevek k izgraditvi evropskega in svetovnega miru.

Predsednik vlade Gottwald se je nato dotaknil odnosov med Čehi in Slovaki. Poudaril je, da je z osvoboditvijo Slovaške izpod Hitlerjevega jarma nastopila nova doba življenja na Slovaškem in je nadaljeval:

»Pot sodelovanja naših narodov je pot ljudskodemokratskega režima in gospodarskega izgrajevanja. Pot slovanske vzajemnosti je edina pot, ki vodi k nacionalnemu in gospodarskemu razvoju Slovaške. Kljub temu srečujemo resne poskuse, da bi se izpodklopala ta politika. V Slovaški so ljudje, ki hujšajo proti češkemu narodu, proti ljudskodemokratskemu režimu, proti dvoletnemu načrtu, proti SZ in slovanskemu sodelovanju. Ti elementi trdijo, da so varuhi slovanskih narodnih koristi, na drugi strani pa širijo razburilne vesti, da bi tako odstranili načela, ki jih je postavila slovaška narodna vestja in ki so dobila svoj izraz v koščekem programu.

Po Gottwaldovem govoru je v imenu SZ govoril odpravnih poslov sovjetskega veleposlanstva Bodrov, ki je poudaril enotnost slovanskih narodov v boju proti germanskim imperialistom ter pri utrjevanju in varovanju svetovnega miru.

Jugoslovanski delegat prof. Radovan Lalčić je izročil pozdrave narodov Jugoslavije in poudaril, da je slovansko sodelovanje dejansko demokratična ideja.

Vremenska napoved za 8. julija: Pretežno jasno, stopnjevanje vročine.

ki želi dvigniti kulturno in materialno stopnjo svojih narodov.

Zastopnik poljskega veleposlanstva Gajewski je naglasil, da so poljske meje na Odri in Nisi obenem tudi meje CSR, kakor so češke zapadne meje obenem poljske meje.

Za govorom bolgarskega delegata književnika Vlkova so sprejeli manifest, v katerem je rečeno, da je slovanstvo imelo častno in krvavo nalogo, da sebi in svetu zagotovi svobodo, danes pa ima pomembno nalogo, da zavaruje sadove te zmage.

Wallace o miroljubni politiki Sovjetske zveze

New York, 7. julija (Tanjug). »New York Times« piše, da je bivši podpredsednik ZDA Henry Wallace odklonil vabilo predsednika odbora predstavnškega doma za raziskovanje protiameriškega delovanja Thomasa naj bi priredil diskusijo o zunanji politiki.

V svojem odgovoru pravi Wallace, da je prepričan, da SZ ne namerava vladati svetu, ampak da se trudi pri obnovi svoje države in da je iskreno vdana napredku sveta. Marksisti verujejo, da bi se na svetu dalo doseči obilje za vse narode, fašisti pa mislijo, da so na svetu narodi višje vrste, ki imajo edini pravico uživati sadove dela.

O POLOŽAJU V ITALIJI

Edina rešitev za italijansko republiko je ljudski blok z levičarsko vlado

Rim 7. julija (Tass). Voditelj italijanskih socialistov Pietro Nenni je objavil uvodnik v listu »Avanti«, v katerem primerja politiko socialistov v Franciji s politiko krščanskih demokratov v Italiji.

»Kar se dogaja v Franciji«, piše Nenni, »se dogaja tudi v naši deželi z edino izjemo, da imamo namesto vlade, ki ji načeljujejo socialisti, vlado krščanskih demokratov, ki je usmerjena še bolj na desno, ki se pa prav tako drži centrističnih iluzij. Drama centrizma je v tem, da vedno vodi k desničarski politiki. Poskusi ostati na pol poti med levičarji in desničarji, so nekoč vodili k zlomu weimarske republike in bi lahko privedli k zlomu četrte francoske republike, prav tako pa tudi prve italijanske republike.«

Nenni poudarja, da so praktične izkušnje v dobi med obema svetovnima vojnama pokazale potrebo po enotnem delovanju socialistične stranke in Komunistične partije in da je ta zahteva danes še nujnejša. »Če ostanemo zvesti načelom enotnosti interesov in ciljev proletariata in vsega delovnega ljudstva, nas obtožujejo, da vodimo komunistično igro. Če se pa oddaljimo od tega stališča, pa namerno vodimo desničarsko politiko in z lastnimi rokami kopljemo grob socializmu.«

»Edina rešitev«, piše Nenni, »je ljudski blok, koalicija levičarjev in levičarska vlada. Edina vlada, ki bi bila mogoča in zaželena danes in do volitev, je vlada široke fronte republikan-sko demokratičnih sil.«

Brüning, kandidat za predsednika »Zapadne Nemčije« ?

Varšava 7. julija. (Tanjug). Ob prihodu bivšega kanclerja weimarske republike Brüninga v Frankfurt priobčuje »Rzecz Pospolita« članek Johanesa Steela, ki spravlja Brüningov prihod v zvezo s poskusi angloameriških oblastev, da bi napravila iz zapadnih con Nemčije trdnjavo reakcije.

Kot kancler prve weimarske republike je izrabljaj Brüning parlamentarizem za svoje diktatorske namene. Ko so v težki gospodarski krizi bili milijoni delavcev brez posla, je dajal Brüning velikanske

kredite veleposestnikom in oboroženim silam.

Brüninga ne podpira samo Wallstreet, ampak tudi Vatikan, ki vidi v njem katoliškega kandidata za predsednika morebitne zapadne Nemčije. Brüning zbira ostanke Junkerjev in zastopnike visoke duhovščine, s katerimi namerava sestaviti prvo vlado Zapadne Nemčije. Ta vlada bi se opirala na povampirjeno nemško industrijo, oporo pa bi imela v angloameriških kartelih in trustih.

Dopisi »Ljudski pravici«

Le ena NAPROZA v prevaljskem okraju je dosedaj dobro izpolnila svojo nalogo pri kontrahiranju za odkup žita

Med osemi zastopniki odkupnih podjetij za kontrahirajo prostih presežkov v prevaljskem okraju se je doslej najbolj odlikoval tov. Šuber iz dravogradske NAPROZE, ki je v obmejnih Libeličah izprlil 9,32% kontrahaze, predvidene za celotni okraj. V Libeličah imajo namreč obvezne oddaje 1772 kg žita, doslej pa so kontrahirali že za 3750 kg, torej za 210%. Kmetje v tem kraju se niso dali ostrašiti in zavesti od nikogar, čeprav živijo tik ob meji in so s kontrahiranjem znova dokazali svojo politično zrelost.

Vse ostale NAPROZE v prevaljskem okraju pa zaslužijo ostro kritiko. Ljud-

je iz So. Primoža na Muti n. pr. že sami sprašujejo, kdaj se bo pri njih začelo kontrahiranje, o sklepanju kakih pogodb za oddajo žita v njihovem kraju pa do sedaj še ni ne duha ne sluha. Enako je v kraji okrog Marenberga in po Mislinjski ter Meziški dolini. NAPROZA v Slovenjgradcu menda misli, da bo sklepanje pogodb za ne veljalo šele enkrat tja proti jeseni? Ker bodo morale NAPROZE sedaj, ko bo OLO prevzel celotno distribucijo v okraju v svoje roke, krepko prijeti za delo, bo treba ozroke sedanje pasionisti teh NAPROZ osekakor temeljito raziskati. F. M.

Predsednika gostilničarskega in obrtniškega združenja v prevaljskem okraju — »vzgledna« davkoplachevalca

Večina malih in srednjih kmetov v prevaljskem okraju je že plačala svoje davke, ker se naše ljudstvo dobro zaveda, da toori redno plačevanje davkov finančno osnovo našemu gospodarstvu. Na drugi strani pa so veliki kmetje in obrtniki, o katerih je znano, da so imeli lepe dohodka, pa niso plačali do sedaj še niti dinarja. Mnogi so v zaostanku še za leto 1945. Naj navedem samo dva taka tipična primera:

Jamšek Robert, mizar v Guštanju in predsednik »Združenja obrtnikov«, ima stalno dovolj naročil in dela ter njegovi dohodki niso majhni. Njegov davčni predpis za leto 1945 znaša 13 tisoč 309 din a do danes še ni plačal niti dinarja.

Lečnik Franc, gostilničar in predsednik »Združenja gostilničarjev«, je od 9008 din, kolikor znaša njegov davčni predpis za leto 1945, odplačal doslej le 600 din.

Besede mičejo, zgledi olečejo, pravi pregovor. Zato je posem razumljivo, da se večje število gostilničarjev in obrtnikov pri plačevanju davkov ravna po zgledu svojih predsednikov, s čimer zadržujejo denar ki ga država tako nujno potrebuje za interese obče skupnosti ter onemogočajo vsako načrtno gospodarjenje s finančnimi sredstvi. F. M.

SMIHEL PRI ŠT. PETRU NA KRASU. Tu je dne 22. preteklega meseca gostoval harmonikaški in lutkarski zbor iz Postojne. Zaigrali so nekaj partizanskih in narodnih pesmi, med lutkarskimi prizori pa je našim otrokom, ki še nikoli niso videli kaj takega, najbolj ugajal prizor »Pavliha«, »Naš narodni dom« in »Pijanec«. P. K.

IZOLA. Te dni je Prosvetno društvo ponovno odprlo svojo knjižnico za člane, ki je bila začasno zaprta zaradi preureditve. Knjižnica šteje že 1500 knjig leposlovnih, znanstvenih in študijske vsebine. O.

POSTOJNA. — Nedavno se je zaključil strojepisni, stenografski in knjigovodski tečaj, katere je organiziral okrajni prosvetni svet. Tečaj za stenografijo je posečalo 6 tovarišic. Tudi strojepisni tečaj, ki se je vršil redno trikrat na teden, je obiskovalo 6 tovarišic. Ker so pokazale veliko zanimanje, se bo v jeseni vršil še en tak tečaj. Knjigovodski tečaj je obiskovalo le 26 tovarišic in tovarišic, čeprav se jih je v začetku prijavilo 59. L. B.

APACE. — Posnemanja vredno je razumevanje tov. Crček Franca, kmeta v Apačah, ki je že lani od 5 ha skupne zemeljske površine oddal 9000 kg krompirja, letos pa je poleg obvezne oddaje 540 kg žita kontrahiral še za 1710 kg prostovoljne oddaje previškov žita. M. A.

MOMJAN, MIRIŠČE, OSKURUS — ISTRAN. V vseh Momjan, Mirišče in Oskurus v Hrvaški Istri živi okoli 3000 ljudi, ki se večinoma bavijo z vinogradništvom. Tu so doma izbrana bela vina »Moskat« in »Malvanija«. V letinah srednje pridelke so pridelali v teh vaseh do 3000 hl vina. Letos pa so trte nenavadno polne in ga bo verjetno veliko več. V Miriščah pridelajo štiri majhne družine nad 500 hl vina. Tudi v Babičah se obeta izredna vinska letina. Krajeno je v nekaj vaseh padlo nekoliko toče, vendar ni škoda velika. Lastniki vinogradov uživajo ob pogledu na bogato obložene trte v pričakovanju obilnega pridelka, ki jim bo pomagal iz raznih gospodarskih težkoč. O. B.

FIZKULTURA

Zaključki tretjega nogometnega posvetovanja FISAJ-a

Dve ligi po deset društev in pokalno tekmovanje

Na III. nogometnem posvetovanju, ki ga je sklical 3. in 4. julija Centralni odbor Fizkulture zveze Jugoslavije, so sprejeli vrsto sklepov z namenom, da bi pospešili razvoj našega nogometa.

V sestavu sistema državnega prvenstva v nogometu bodo prišli do jesenske sezone leta 1947 nogometna tekmovanja za prvenstvo ljudskih republik. Prvenstvo ljudskih republik, ki mora zajeti čim več fizkulturenih društev v državi, bo odigrano po istih predpisih. Prišlo se bo po okrajih, skupinah in conah. Pogoje nogometnega prvenstva v ljudskih republikah določajo glavni odbori Fizkulturenih zvez ljudskih republik.

Na podlagi rezultatov zvezne lige v letu 1946-47 in napredka v nogometu v posameznih krajih se bosta ustanovili prva in druga zvezna liga. Prvo zvezno ligo bodo tvorila fizkulturena društva »Partizani«, »Dinamo« (Zagreb), »Crvena zvezda« (Beograd), »Hajduk« (Split), »Metalac« (Beograd), »Spartak« (Subotica), zmagovalec iz srečanja med »Lokomotivo« (Zagreb) in »Kvarnerjem« (Reka), zmagovalec za zvezni kvalifikacijski pokal 1947, zmagovalec v srečanju »Pobede« (Skoplje) in drugoplasiranega društva zveznega kvalifikacijskega pokala za leto 1947 ter »Ponizana« (Trst). Drugo zvezno ligo tvorijo četrtoplasirano društvo za zvezni kvalifikacijski pokal za leto 1947, »Enotnost« (Ljubljana), zmagovalec kvalifikacijskega tekmovanja med »Makedonij« (Skoplje), »Sutjesko« (Nikšić), »Velesom« (Mostar) in »14. oktobrom« (Niš), premagani iz srečanja med »Pobedo« (Skoplje) in drugoplasiranim društvom za zvezni kvalifikacijski pokal za leto 1947, moštvo Jugoslovanske vojsne mornarice, moštvo jugoslovanskega vojnega letalstva, zmagovalec kvalifikacijskega tekmovanja, ki se ga udeležujejo »Tekstilac« (Varaždin), »Podrinjec« (Sabač), »Radnički« (Kragujevac) in »Proleter« (Osijek), »Budućnost« (Titograd), premagane iz srečanja med »Lokomotivo« (Zagreb) in »Kvarnerjem« (Reka) ter tretjetoplasirano društvo za zvezni kvalifikacijski pokal za leto 1947.

V obeh ligah se bo pričelo tekmovanje 17. avgusta t. l. Zreb je določil te-le pare za kvalifikacijsko tekmovanje: »Makedonija« (Skoplje) : »14. oktobor« (Niš), v Skoplju: »Veles« (Mostar) : »Sutjeska« (Nikšić) v Mostarju. Druga finalista pa bo dala tekma »Radnički« (Kragujevac) : »Tekstilac« (Varaždin) v Kragujevcu ter »Proleter« (Osijek) : »Podrinjec« (Sabač) v Osijeku.

Izpopolnjevanje II. zvezne lige bo izvedeno s tekmovanjem za kvalifikacijski pokal. Po končanem prvenstvu ljudskih republik v nogometu bosta vstopila v tekmovanje za kvalifikacijski pokal prvo in drugo društvo iz prvenstev Srbije in Hrvat-

ške ter prvaki ljudskih republik Bosne in Hercegovine, Slovenije, Makedonije in Crne gore. Prvo in drugoplasirani v tekmovanju za pokal bosta zamenjala 9. in 10. društvo v II. zvezni ligi. Tretjetoplasirani bo igral dve kvalifikacijski tekmi z 8. plasiranim iz II. zvezne lige. Zmagovalec vstopi v II. zvezno ligo.

Pogoje za to kvalifikacijsko tekmovanje bo predpisal centralni odbor Fizkulture zveze Jugoslavije.

V nogometnem prvenstvu se bo uvedel pokal FLRJ, v katerem bo sodelovalo 310 fizkulturenih društev, in sicer 112 iz LR Srbije, 80 iz LR Hrvatske, po 40 iz ljudskih republik Slovenije, Bosne in Hercegovine, 22 iz LR Makedonije, 16 iz LR Crne gore, 10 iz I. zvezne lige in 10 iz II. zvezne lige. Vsa kola, dokler ne bo ostalo 20 društev, ki sodelujejo, se bodo odigrala v okviru ljudskih republik. Od teh 20 društev jih mora biti 6 iz LR Srbije, 5 iz LR Hrvatske, po 3 društva iz LR Slovenije, Bosne in Hercegovine, 2 društvi iz LR Makedonije in 1 društvo iz LR Crne gore. Vsa društva iz I. in II. zvezne lige bodo morala obvezno sodelovati v tekmovanju za pokal FLRJ. Tudi pogoje za to tekmovanje bo predpisal centralni odbor Fizkulture zveze Jugoslavije.

Da bi se naš nogomet pravilno razvijal, so posvetili na tretjem nogometnem tekmovanju posebno pozornost podmladku. Sklenjeno je, da bodo ustanovljeni pri sportskih nogometnih odborih sveti za podmladek, ki bodo skrbeli za vsestransko fizično vzgojo mladih nogometašev. Na posvetovanju so izdali priporočila, da bi ustanovili pri fizkulturenih odborih in društvih v večjih mestih mladinske nogometne šole, v katerih bi naši sportski strokovnjaki pomagali s pomočjo zdravnikov in trenerjev mladim nogometašem, da se bodo taktično in sistematično urili v nogometu. Nogometna društva in odbori bodo vključili v aktivno fizkultureno delovanje tudi samostojno nastala društva v raznih krajih in mestih. Nogometni odbori bodo hkrati pazili, da bodo mladin v šolah in obrtih izpolnjevali svoje obveznosti, v kolikor pa ne bodo pokazali uspeha, se jim ne bo dovolilo sodelovanje v kakršnem koli tekmovanju. Tekmovanje za značko fizkulturenikov je obvezno za vse člane podmladka. Poleg tega bo vsako leto nogometno prvenstvo podmladka FLRJ. Letos bo prvenstvo v Sarajevu od 27. julija do 2. avgusta.

Da bi se izpopolnilo strokovno znanje nogometnih trenerjev, bodo organizirale posebne strokovne komisije v glavnih odborih Fizkulturenih zvez ljudskih republik seminarje in posvetovanja, na katerih bodo proučevali način, kako je treba izpopoljevati nogometno igro in treninge. Fizkulture zveze ljudskih republik bodo izvedle na svojem ozemlju pravilno razporeditev strokovnega trenerjskega kadra. Socialno zavarovanje nogometnih trenerjev in sistem njihovega nagajevanja bo določal posebni pravilnik.

Na posvetovanju so tudi razpravljali o sklepih v zvezi z registracijo igralcev, tekmovanjem drugih moštev ter finančno stanju.

Lahkoatletički budimpeštanskega okrožja so premagali zagrebske s 107,5 : 99,5 točkami

Zagreb, 7. julija. V Zagrebu se je začel v soboto lahkoatletički dvojni bodni atlet budimpeštanskega okrožja in Zagreba. V madžarski ekipi je nastopalo več reprezentativcev kot Maroš, Vilasi in drugi.

Reprezentanca Zagreba je dosegla prvi dan zelo dobre rezultate. Tako je Srb na 110 m zapreke postavil najboljši letošnji rezultat s 15,4. V metu krogle so je Starčević plasiral na prvo mesto s 33,91 m. Prav tako je Zagreb zmagal v naslednjih disciplinah: 100 m: 1. Slanač 11,3; met diska: 1. Marčelja 43,76; štafeta 4 krat 100 m: Zagreb 43,6; 2. Budimpešta 43,7.

Po prvem dnevu je vodil Zagreb s 57,5 : 45,5 točke.

V nedeljo popoldne je bil zaključen lahkoatletički dvojni bod reprezentancama Zagreba in budimpeštanskega okrožja, ki se je

končal s tesno zmago madžarskih lahkoatletov s 107,5:99,5 točke. Doseženi so bili tile rezultati:

- 400 m zapreke: 1. Buliš (Z) 57,3; 2. Botka (Z) 58,3; 3. Maroš (B) 59,9; 4. Vilany (B) 59,2.
- 300 m: 1. Banhalmi (B) 22,5; 2. Slanač (Z) 23,0; 3. Marten (B) 23,0.
- Troskok: 1. Janković (Z) 13,72; 2. Dusanok (B) 13,51; 3. Katiš (Z) 12,75.
- Kladivo: 1. Remete (B) 46,22; 2. Kosa (B) 43,12; 3. Galin (Z) 40,94.
- 1500 m: 1. Vilički (B) 4,07; 2. Djuriš (Z) 4,09; 3. Steltzer (B) 4,114.
- 5000 m: 1. Szegedi (B) 15:25,6; 2. Ponszcs (B) 16:12,4; 3. Doršič (Z) 16:23,6.
- Skok v višino: 1. Lechocky (B) 1,58; 2. Koslarmari (B) 1,80 cm; 3. Šram (Z) 175 cm.
- Kopje: 1. Marčelja (Z) 60,06 m; 2. Miloš (Z) 55,5; 3. Voki (B) 56,12.
- 4 krat 400 m: 1. Marton, Smaro, Maroš, Banhalmi (B) 3:26,8; 2. Buliš, Botka, Vaniš, Djuriš (Z) 3:28,8.

Veslači FD Splita so se udeležili tekem v Trebonju (ČSR)

Praga, 7. julija. V navzočnosti zastopnikov češkoslovske vlade in diplomatskih zastopnikov slovanskih držav v ČSR so bile 5. in 6. julija v Trebonju češkoslovske mednarodne veslaške tekme. Razen češkoslovskih in poljskih veslačev so se udeležili tekem tudi jurorovski veslači FD Splita iz Splita.

V tekmi osmercev je zmagal prvi dan na ogorčeni borbi osmerce veslaškega kluba Blesk iz Prage. Osmerce FD Splita je prišel tretji na olli.

V tekmi osmercev so v nedeljo zmagali veslači CVK iz Prage v času 6,241. FD Split si je priboril tretje mesto v času 6,36,9. Jugoslovanski veslači so izročili pred odhodom v domovino darila veslašem češkoslovskih klubov Blesk in Trebonju.

Kratke vesti

V nedeljo je gostovala na Reki nogometna ekipa ljubljanske Enotnosti in premagala domače moštvo Primorja s 6:0 (2:0). 6. sta bili v Mostarju odigrani v okviru poslave 25 letnice obstoja delavskega fizkulturenega društva »Veles« dva nogometni tekmi. V prvi tekmi sta igrala sarajevski »Zeleznice« in »Borac« iz Banjaluke neodločena 0:0. V drugi je splitski »Hajduk« premagal domače moštvo z 5:2 (3:1). Na Mednarodnem lahkoatletskem tekmovanju, ki je bil v Helsinkih na Finskem, je znani češkoslovski tekmo Zatonke premagal v teku na 5 km svetovnega rekorderja Finca Heimoa. Doseženi so bili sledeči časi: 1. Zatonke (ČSR) 14:15,2; 2. Heimo 14:15,4; 3. Järvinenn (oba Finska) 14:39,8.

Z lahkoatletičkega prvenstva v Celju. Lep in najdaljši skok Majcnove (SFD) Kladivar v daljino 4,83 m

FZS — sabljanje. Seja strokovnega odbora v sredo 9. julija 1947 ob 19.30 na Taboru. Udeležba za odbornike obvezna, za člane vseh sabljaških tečajev zateleza. — Predmet: Fizkultureni tečaj v Beogradu in načrt bodoče organizacije.

OBVESTILA

Osnovanje zemljiške knjige za KO Ajdovec

Začenja se osnavljanje zemljiške knjige za k. o. Ajdovec, ki je bila po vojnih dogodkih uničena. V ta namen so razgrajeni in bodo vsem na vpogled postevali listi, načrt katastrskega operata in drugi pripomočki v Dol. Ajdovcu 15 od 5. avgusta 1947 dalje. Isotom bodo d. 20. avgusta 1947 dalje in predvidoma do 20. septembra 1947 polizvedbe, h katerim naj pridejo vsi lastniki zavali ugotovitve njihovih lastniških pravic. Pri-

javljajo pa naj svoje pravice na zemljiških te katastrske obline tudi zastavni upniki in drugi upravljenici, da se bodo lahko te pravice vpisale v zemljiško knjigo. Prijave pravic naj se podajo v času razgrnitve in polizvedb na kraju poslovanja v Dol. Ajdovcu 15, eier pa pri okrajnem sodišču v Novem mestu. Podrobnosti so razvidne iz uradnega oklica v Uradnem listu LRS.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

569 m - 449 m

DNEVNI SPORED ZA TOREK, 8. Julija:

6 Budnice — 6.15 Iz naših časopisov, dnevni spored — 6.25 Jutranji koncert — 7 Lahka glasba — 7.15 Napoved časa, poročila, objave, radijski koledar — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Lahka glasba, mali oglašaji, objave — 13 Lahka glasba izvaja mali ansambel Radia Ljubljana — 13.30 Fizični pregled — 13.40 Nastop moškega zbora opernega gledališča v Ljubljani pod vodstvom Jožeta Hanca — 14.15 Napoved časa, poročila — 18.45 Oddaja ministrstva za industrijo LRS — 19 Radijski dnevnik: Polegoma se poljski film zopet prebujajo — 19.19 L. v. Beethoven: Pihalni trio op. 87, izvaja mariborski pihalni trio (prenos iz Maribora) — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Lahka glasba, mali oglašaji, objave — 20 Colnar Janko: Jadrano letalstvo in znanost — 20.15 A. Boussel: Suita za orkester — 20.30 Slovenske narodne pesmi v priredbi Nika Stritofa in Franca Gerbiča pojeta atletska Dana Ročnikova in baritonist Roman Petrovič pri klavirju spremlja Dana Pernškova — 21 Kako znižujemo v naši industriji proizvodne stroške — 21.15 Drobne skladbe za velike orkestre — 21.30 Johannes Brahms: Sonata za violino in klavir v g-duru, izvajata Jelka Staničeva in Marjan Lipovšek — 22 Prenos vesti zvezne postaje iz Beograda — 22.15 Ruski lešaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ: Priroda bogastva Sovjetske zveze, I. del, Ruski list, 5. zvezek, str. 67 — 22.30 Plesna glasba.

DEKANAT MEDICINSKE FAKULTETE
KLINIČNE BOLNICE V LJUBLJANI

razpisuje mesta za

15 snažilik

ki bodo imele v primeru dobrega držanja prednost za sprejem v prihodno babiško šolo, ki bo predvidoma v mesecu februarju prihodnjega leta.

Interesente naj se javijo na pregled v porodnišnici Ginekološko - porodniške klinike dne 9. julija 1947 ob 10 dopoldne.

NATEČAJ

za veliki in mali stadion v Beogradu

Objavljamo sestav razsodišča:

1. Slavko Komar, predsednik Komiteta za fizkulturo vlade FLRJ.
2. Mile Čubrić, sekretar Komiteta za fizkulturo vlade FLRJ.
3. Miroslav Kreačić, generalni sekretar Fizičulturne zveze Jugoslavije.
4. Inž. Saša Sedlar, direktor Zveznega zavoda za projektiranje.
5. Inž. Nikola Dobrovič, direktor Urbanističnega zavoda Srbije.
6. Arh. Vladeta Maksimović, uslužb. Projektičnega biroja GNO-a, Beograd.
7. Inž. Djordje Lazarevič, profesor Tehnične fakultete, Beograd.

Poročevalec: Inž. Stanko Bloudek, član Komiteta za fizkulturo vlade FLRJ.

(Iz Komiteta za fizkulturo vlade FLRJ.)

SPLOŠNO STAVBNO PODJETJE

SPREJME V SLUŽBO

za izvedbo petletnega plana knjigovodstva z znanjem poenotena knjigovodstva, zidarje (tudi prične), tesarje (tudi opažarje in odrarje), varjenice, delavce, 1 kuharja-ico -vodjo, polirje, mojstre, stavbenike, tehnične, inženirje in vse, ki so že kakor koli delovali v zidarski ali tesarski stroki.

Javite se med delovnimi urami od 7-12 in od 15-18 ure pri: SPLOŠNEM STAVBNEM PODJETJU — Ljubljana, Vošnjakova ulica 6.

ABSOLVENTI

raznih gospodar. in drugih šol

Različne računovodske in splošno pisarniške službe, oz. prakso vam nudijo: Uprava gozdnih gospodarstev LRS, Ljubljana;

Dravsko gozdno gospodarstvo, Maribor; Savinjsko gozdno gospodarstvo, Celje; Gorenjsko gozdno gospodarstvo, Bled; Kočevsko gozdno gospodarstvo, Kočevje; Dolenjsko gozdno gospodarstvo, Novo mesto;

Državne gozdne uprave: Snežnik—Cerknica, Litija, Murska Sobota, Rogaska Slatina, Sevnica, Brežice, Ljubljana.

Enako sprejmemo v službo: Starejše moške in ženske vodilne in pomožne administrativne moči s prakso, predvsem računske smeri.

Nadalje potrebujemo: Več starejših moči, ki imajo prakso v lesni kalkulaciji. Obrnite se s kratko ponudbo na Upravo gozdnih gospodarstev, Poljanska cesta 2, nakar dobite nadaljnja navodila.

Ponudbe absolventov nižje gospodarstvene šole se bodo enako upoštevale.

Zrebanje je 10. julija

Premija

300.000 dinarjev

Kupite

in obnovite pravočasno

Vaše srečke

Sekcija

za loterijske posle

LJUBLJANA, Tavčarjeva 5

Iščemo

UPRAVNIKA in EKONOMA

za Dijaški dom
v Ilirski Bistrici

PONUDBE POSLATI NA OLO,
PROSVETNI ODESEK V ILIRSKI
BISTRICI

VABILO

na redni zbor Naproze

ki se vrši v nedeljo, dne 13. julija 1947 ob 8. uri dopoldne v dvorani LMS v Ljubljani, Francišanska ulica.

Dnevni red:

1. Otvoritev zbora in verifikacija delegatskih mandatov.
2. Volitev predsedstva zbora.
3. Odobritev zapisnika zadnjega zbora.
4. Bilanca za leto 1946 in sklepanje o prebitku.
5. Sklepanje o razrešnici upravnega odbora in nadzorstva za leto 1946.
6. Poročilo upravnega odbora za prvo polletje 1947.
7. Poročilo nadzornega odbora za prvo polletje 1947.
8. Razprava in sklepanje o poročilih pod točkama 6 in 7.
9. Odobritev poslovniškega za upravni odbor in njegove pomožne organe.
10. Odobritev kupne pogodbe z GDEZ-em za hišo na Bleiweisovi c. 35.
11. Povšajenje kredita pri Narodni banki.
12. Osamosvojitve perifernih poslovalnic Naproze.
13. Volitev upravnega odbora in nadzorstva ter namestnikov.
14. Predlogi in pritožbe.
15. Služajnosti.

Ako zbor ne bi bil sklepan ob določeni uri, se vrši ure kasneje nov zbor, ki sklepa veljavno, ne glede na število prisotnih delegatov.

Zbora naj se udeležijo poleg delegatov vsi upravni odborniki, člani poslovnih odborov in članstvo.

Člani upravnega odbora in delegati naj zasedejo prostore v parterju, člani poslovnih odborov in članstvo pa na balkonu. Prosimo vse zborovalce, da se zaradi preglednosti glasovanja držijo navedenega reda.

Upravni odbor Naproze, Ljubljana.

NOVE PIANINE

ima na zalogi TOVARNA GLAS-
BIL, Mengeš, Telefon 7 Mengeš.

GROBELNIK DOMINIK

CELJE, Vodnikova ul. 13

Telefon 118

PERFEKTNO STROJEPISKO

ki dobro obvlada slovenski jezik in po možnosti tudi stenografijo — išče Slovenski knjižni zavod v Ljubljani. Nastop takoj ali po dogovoru. Samo res perfektne moči naj se osebno predstavijo v tajništvo SKZ, Pred Škofijo 5-I, od 8.—13. ure.

JUGOSLOVANSKI »KOMBINAT« GUME IN OBUTVE, BOROVO potrebuje strokovnjake:

1. za finančno knjigovodstvo z znanjem enotnega računovodstva;
2. strokovnjake s pridobitveno prakso;
3. dijake z dokončano trgovsko akademijo ali gimnazijo za pomočnike knjigovodij in za kalkulante ter ostale računovodstvene posle;
4. enega ročnega stavca za tiskarno in enega tiskarja.

Prijave pošljite na Posredništvo rada, Vukovar, s podatki o dokončani šoli, praksi, sedanji zaposlitvi in rodbinskem stanju.

Nova knjiga o radijski tehniki

V izdaji Radijske postaje Zagreb je izšel I. del Dr. Daudtovega Kurza radijske tehnike pod naslovom

„Fizikalne osnove radijske tehnike“

Delo je namenjeno radijskim tehnikom in služi kot učbenik. — Cena 50 din. Knjižarne in preprodajalci popust 20%. Naročila sprejema: Radio Vjesnik, Zagreb, Trg republike 15/IV. — Sprejemamo tudi prednaročila za II. del ki je v tisku. — Številka čekovnega računa 4-443023

Izšli sta knjigi:

KARL MARX: Mezdno delo in kapital

Mezda, cena in profit

Cena: broširano 18.— din, vezano 28.— din, 105 strani

F. GLADKOV: Cement

Cena: broširano 88.— din, vezano 102.— din, 295 strani

Cankarjeva založba v Ljubljani

ZVOČNE POSTAJE

za prenos govora, glasbe in radijskih oddaj na javnih trgih, v parkih, v dvoranah in tovarniških prostorih, različnih jakosti in po potrebi, ter radijske aparate dobavlja in instalira po odobrenih cenah tvrdka

SELEKTRA RADIO

ZAGREB, Preradovičeva ulica 13, telefon 22-553.

Glavni urednik: Ivan Bratko. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. — Telefon naročnega odd.: 30-30. Telefon oglašnega odd.: 36-85. Štev. ček. rač. 60.4045-22.

DNEVNE VESTI

Ministrstvo za komunale zadeve LRS javlja, da so njegovi uradni prostori v Gledališki ulici 8-II., telefon št. 50-21—24.

Obvestilo Rdečega križa Slovenije. Ker pri RKS se vedno svojci polizvedujejo za pogrešanimi v tujini, prosimo vse tiste, ki so se v teku letošnjega leta vrnili v domovino in so jim znana imena oseb, ki so se ostale v tujini, da lista sporoče ustno ali pisмено Rdečemu križu Slovenije, Ljubljana, Sv. Petra cesta 1-I., ter s tem pripomorejo k hitri rešitvi neštetihi požrtev.

Iščemo starše ali sorodnike otroka Marjana Sovre, starega 17 let, ki čaka v taborišču UNRRA v Leobnu na repatriacijo. Prosimo, da se javijo pri RKS, Ljubljana, Sv. Petra cesta 1-I., pisмено ali ustno starši ali sorodniki odnosno oseba, ki bi jim bil naslov staršev ali sorodnikov znan.

Mestni odbor Zveze prosvetnih delavcev v Mariboru opozarja tečajnike združno-poljedelskega tečaja II. skupine, da se javijo 10. julija 1947 zvečer v Dijaškem domu v Mariboru, Strossmayerjeva 30 (na v Betnavil). Za večerjo je preskrbljeno v Sindikalnem domu. S seboj prinesite odelo, ruho, podzavrnik in brisačo! Predavanja prične 11. julija 1947 ob 7. uri opozarjamo na ločnost! Voznih listkov ne oddajate pri izhodu v Maribor, ker veljajo tudi za nazaj.

Solska poliklinika v Ljubljani vabi bolele in dijakke, ki se žele hraniti v prihodnjem solskem letu v zdravstveni solski kuhinji, da vložijo tozadevne prošnje do 1. septembra na Solsko polikliniko v Ljubljani, Aškerčeva cesta 26.

Dežurni lekarni v torek 8. julija: lekarna Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, in III. državna lekarna, Gosposvetska cesta 4.

URADNI LIST LRS ŠT. 27. OD 5. JULIJA
ima naslednje vsebine:

157. Ukaz o pomilostitvi oseb, ki so bile obsojene zaradi kršitve uredbe o obvezni prijavi krompirja letine 1946 in oddaji prespekov.

158. Uredba o brezplačnem zdravljenju oseb, ki niso socialno zavarovane in so zbolele pri prostovoljnem delu.

159. Odločba o ustanovitvi poslovalnice za kulturno-umetniške prireditve LRS.

160. Odločba o ustanovitvi višje pedagoške šole v Ljubljani.

161. Odredba o plačevanju davka od prometa proizvodov pavilistov.

162. Navodila za izvrševanje uredbe o zdravljenju nepremičnih.

163. Navodilo za preimenovanje odbora za likvidacijo kreditnih zadrug. TU 199.

Važni telefoni:

Oddelke za notranje zadeve — Uprava Narodne milice: dežurni oficir 31-00, 32-00, 33-00.

Reševalna postaja 44-44.

Gasilska milica 55-55.

Ministrstvo za notranje zadeve 53-41-43.

Bolnišnica 53-51.

Kolodvor, glavni 27-63.

Putnik 24-72, 20-32.

Turist-hotel 24-36.

Narodno gledališče, uprava 45-26.

Drama 34-03.

Opera 34-01, 25-24.

KINO

LJUBLJANA: UNION: Francoski film »Iz-

gubljeni raj«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30. — SLOGA: Sovjetski film »Kot-

kovski«, tednik. Predstavi ob 18.30 in 20.30.

KODELJEVO: Sovjetski film »Brez dote«,

tednik. Predstava ob 20. — TIVOLI: So-

vjetski barvni film »Kamnit cvet«, tednik.

Predstavi ob 20.30 in 22.

MARIBOR: ESPLANADE: Sovjetski film

»Filmski koncert«, tednik. — GRAJSKI:

Jugoslovanski film »Slavica«, tednik. Pred-

stave ob 16.30, 18.30 in 20.30. — LETNI: Ju-

goslovanski film »Slavica«, tednik.

CELJE: DOM: Sovjetski film »Prebrisano

deklet«, tednik.

PTUJ: Sovjetski film »Pesnikova mladost«,

tednik.

V STALINGRAJSKIH OKOPIH

VIKTOR NEKRASOV

Roman

Buhvostov — strašno kozav, droban komandir izvidniškega voda saperskega bataljona — razprostrte roke.

»To noč so jih položili Svabi. Bog mi je priča, to noč...

Včeraj sem lastnoročno prebrskal vse, — nikjer ni bilo nič...

Bog mi je priča...«

»Bog mi je priča, Bog mi je priča... Zakaj nisi raportiral

že prej? Vedno v zadnjem trenutku. Ali jih je mnogo?«

»Kakih deset jih bo. In nekakšne neznane so, prvič jih

vidim. Podobne so našim POMZ-om, toda ne povsem... Vži-

galnik je nekje ob strani...«

»Garkuša, prinesi brž maskirne plašče... Ti, pomza, nas

boš pa vodil.«

V našo srečo ni lune. Plazimo se čez tankovski prehod,

označen s količki. Kozavi seržant, Garkuša in jaz. Pred no-

som mi migljajo s podkvicami podkovan Garkuševe pete.

Preplazimo se na drugo stran naših minskih polj. Seržant se

ustavi. Molče pokaže z rokavico na nekaj črnega v snegu... POMZ-a!

Cisto navadna POMZ-a — nasekani kosi železa, kapica in vžigalna vrstica. Ob strani pa dodatni klin, da trdneje

stoji... In za vžigalnik ga je smatral on, ne pa izvidnik...

Ležec na trebuhu Garkuša spretno odvija vžigalnik za

vžigalnikom. Mene pa tako zebe v roke, da komaj odvijem

dva. Seržant težko diha.

Pš-š-š... Raketa...

Obstanemo negibno. V hipu se mi grlo posuši. Srce mi

začne močno utripati. Opazili nas bodo, pesjani...

Pš-š-š... Druga... S kotičkom očesa vidim, da se je

seržant odplazil od mene že dobrih deset metrov. Nemogoč

človek... Zdaj zdaj ga bodo Nemci opazili.

Kratek mitraljeski rafal...

Opazili so ga... Zopet rafal...

Nekaj me s strašno silo udari v levo roko, potem pa v

nogo. Glavo zarijem v sneg. Hladen je, prijeten, sili mi v

usta, v nos in v ušesa. Kako prijetno je. Med zobmi hrusta...

Kakor sladoled... Seržant je mi trdil, da niso POMZe...

Čisto navadne POMZe... Samo klin ob strani... Čudak je ta

seržant... Vse. Nič drugega... Samo sneg na zobeh...

28

»No, kaj pa misliš, Jurka! Po listku, ki si mi ga poslal

iz sanitarnega bataljona, ni že dva meseca niti besedice.

To je pa res grdo. Nič ne rečem, če bi bil ranjen vsaj v

desno roko, bi se razumel opravičilo, z levo se pa ne moreš

izgovarjati. Bogue, to ni lepo, res ni lepo. Vsak dan me

vprašujejo, kaj je s teboj, jaz pa jim odgovarjam: zredil

se je od bolniške hrane, s sanitejkami plete ljubezen, kako

bi se torej utegnil spomniti bojnih tovarišev. Fantje pa te

ne morejo pozabiti, ti grešna duša. Čumak hrani nalašč zate

poseben konjak, ki ga je dobil kot vojno trofejo (šest

zvezdic!), nikomur ga ne da pokusiti. Na vse načine sem

ga poskušal izvabiti od njega, pa ga ne da...

In sploh sem že vsega sit. Čakanja sem sit. Do grla sem

ga sit. Drugi prodirajo proti zapadu, mi pa vedno v istih

okopih, v istih bunkerjih. Švabi res niso več tisti kakor so

bili prej. Toda prejšnji mesec nam je vendarle predla trda.

Potem ko je oplazilo tebe, smo imeli še en napad s tanki,

toda cisterni nismo zavzeli, tanke pa so premostili potem na